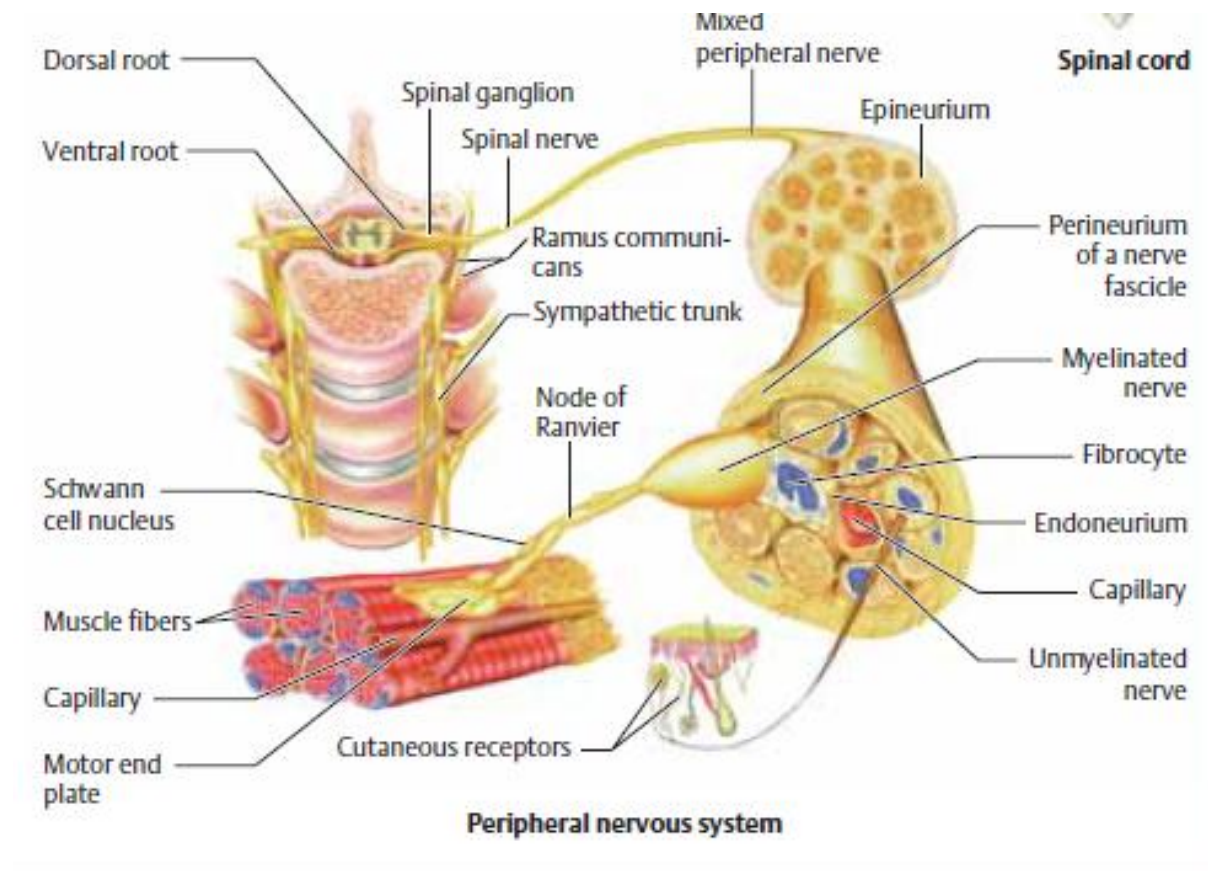

Sistemul nervos periferic

Afecțiunile sistemului nervos periferic.
Neuropatiile membrului superior și inferior.
Sindroame de tunel.
Plexopatia brahială.
Radiculopatia discogenă.
Polineuropatiile.
Sindromul Guillain-Barre.
EMG: principii și utilitate clinică.

Vitalie LISNIC

- Prevalența maladiilor SNP - **8 – 10%** din toate entitățile nozologice
- Cea mai frecventă formă clinică este radiculita (lombară, cervicală, toracică)

Prevalența maladiilor SNP

**Polineuropatia simetrică –
2,4%**

**Sindromul canalului
carpian**

F – 5 %

B – 0,5%

Hughes R

Pract Neurol 2008;8:396-405

Somități în patologia SNP

Marea Britanie și SUA

P. K. Thomas
(1926-2008)

Anita Harding
(1952-1995)
Directorul INN Londra (1995)
între
David Marsden și
McDonald

PJ Dyck
Clinica Mayo, Minnesota

Centrul Patologie Neuromusculară Queen's Square (Londra)

Mary Reilly

Peter van den Bergh (Olanda)
Președintele Panelului EFNS în neuropatii

Claudia Somer (Germania)
Președintele Sub-Comitetului ENS pe neuropatia periferică

Jean-Marc LEGER

Centre de Référence Maladies Neuromusculaires
Bâtiment Babinski
Hôpital Pitié-Salpêtrière

CLASIFICAREA

Paternurile patologiei sistemului nervos periferic:

- Mononeuropatie
- Mononeuropatie multiplă (mononevrită multiplex)
- Polineuropatie simetrică
- Plexopatie
- Radiculopatie
- Poliradiculoneuropatie

CLASIFICAREA

După evoluție în timp:

- **Acută**, atinge apogeul în <4 săptămâni, așa ca în sindromul Guillain-Barré (SGB)
- **Subacută**, apogeul în 4–8 săptămâni
- **Cronică** , > 8 săptămâni

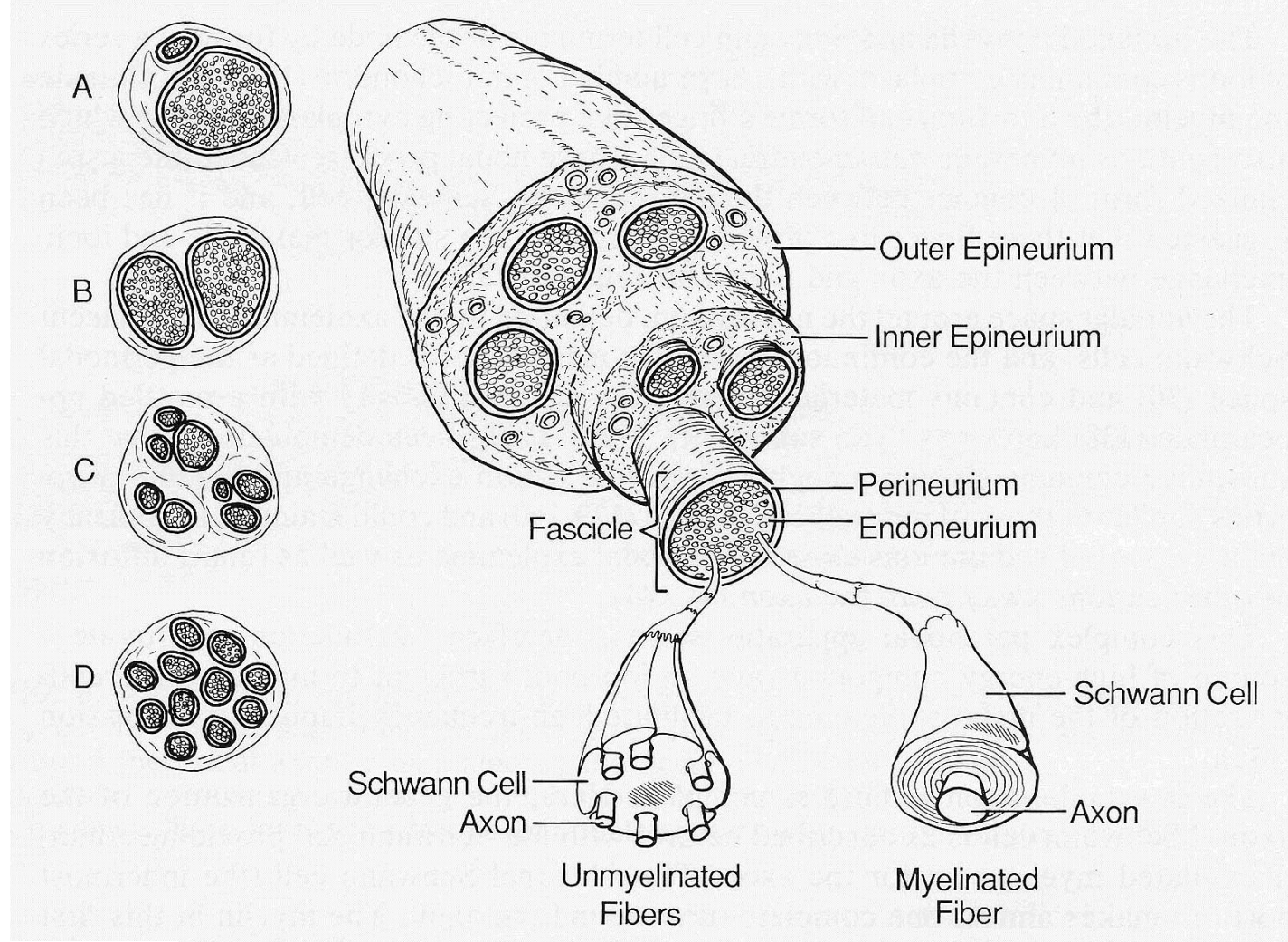
CLASIFICAREA

Deficitul neurologic poate fi:

- Pur sau predominant **senzorial** (Polineuropatia simetrică distală diabetică)
- Pur **motor** (NAMA –Neuropatia Motorie Acută Axonală, formă SGB)
- **Motor** și **senzorial**, așa ca în majoritatea cazurilor maladiei Charcot-Marie-Tooth (CMT)
- Autonom; foarte rar – pur **autonom**

Fibrele implicate în procesul patologic:

(Motorii, Sensorii groase, Sensorii subțiri, Autonome) ?

CLASIFICAREA

Morfologic procesul poate fi (în baza testelor electrofiziologice):

- **Axonal**
- **Demielinizant**
- **Mixt**

De obicei se afectează în comun și fibrele **largi** (afectarea se determină prin ENMG) și mici

- Neuropatia cu afectarea fibrelor **mici** (durere, afectarea simțului tactil și termic).

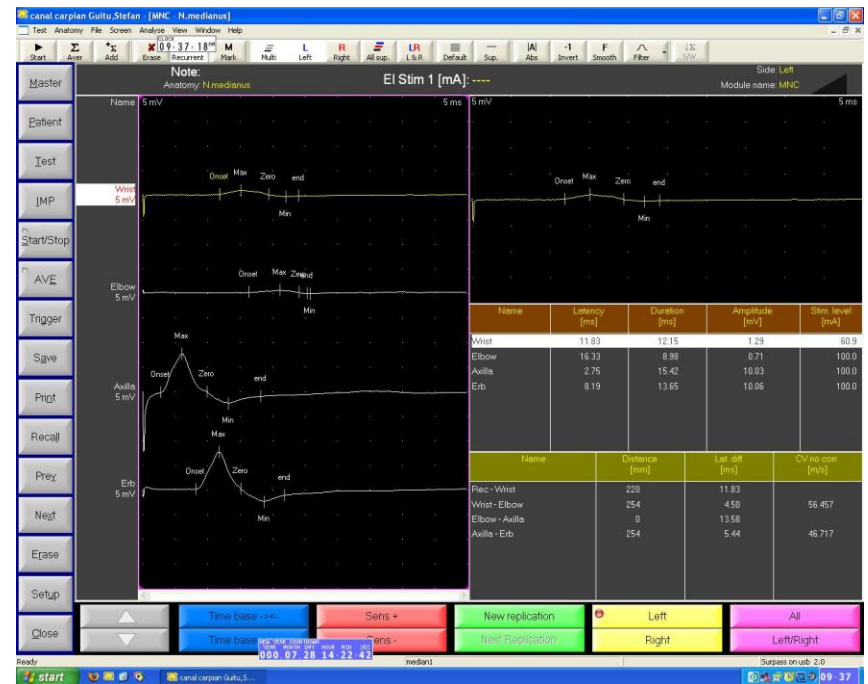
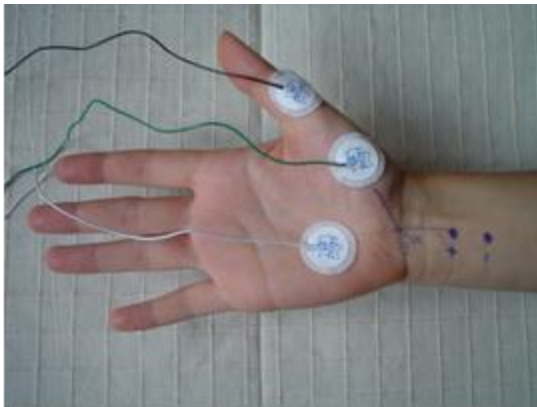
Examenul de stimulodetecție (ENMG)

- Viteze de conducere < 40 m/s pentru membrele superioare < 30 m/s pentru membrele inferioare - **demielinizare**
- Un grad mai puțin exprimat de diminuare a conductibilității – **pierdere axonală** sau **neuronopatie**
- **Bloc de conducere** $A_{prox}/A_{dist} > 50\%$ - demielinizare.

Sindromul canalului carpian

EMG

- **Majorarea latenței motorii distale**

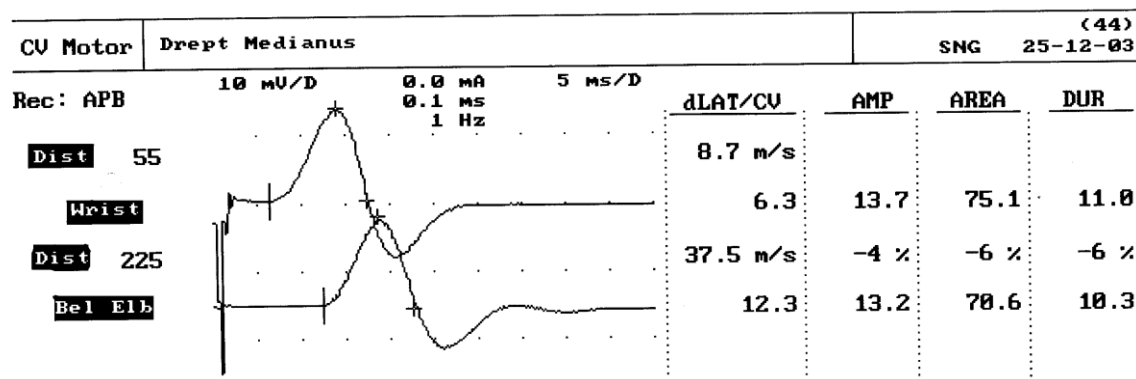

Examenul de stimulodetecție (ENMG)

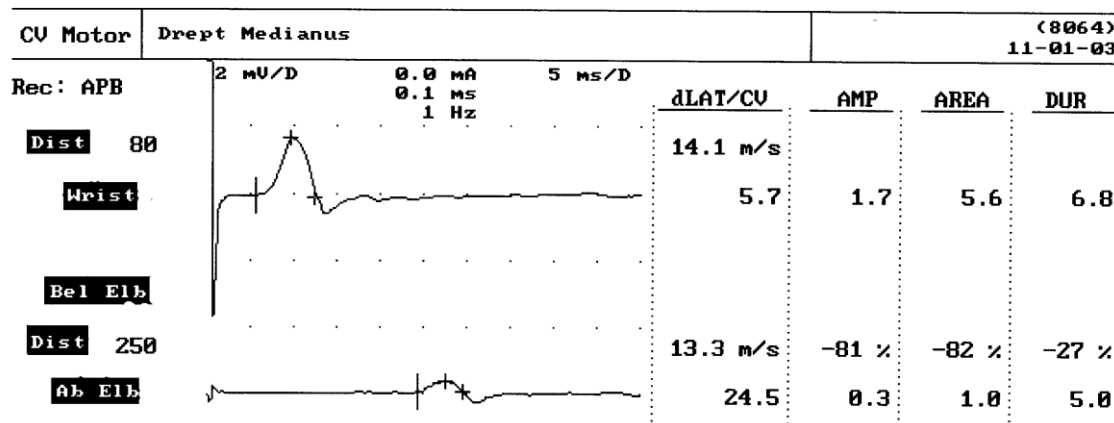
DEMIELINIZARE

Majorarea latenței distale

Diminuarea VC – 37,5%

Bloc de conducere – 81%

MONONEUROPATII

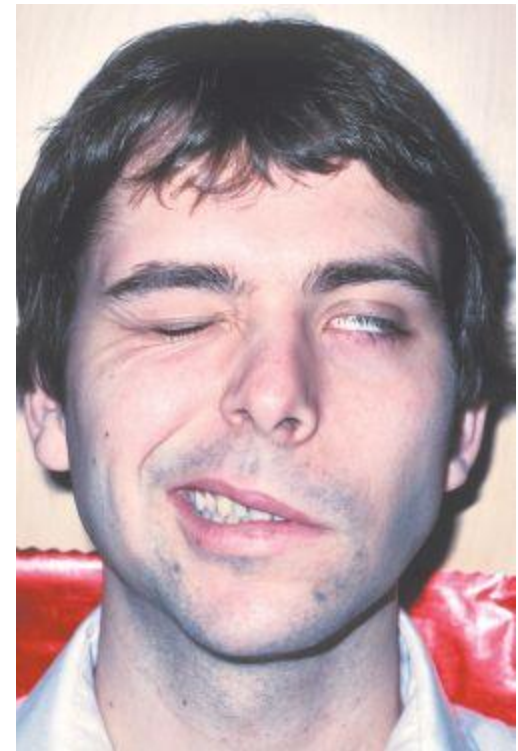
- Oricare nerv poate fi afectat
- Mononeuropatia poate fi
“vârful aisbergului” -cel mai afectat nerv în
cadrul unei neuropatii generalizate

Neuropatia facială

Nervul cranian cel mai frecvent afectat.

Cauzele:

- Paralizia Bell
- Tumori ale unghiului ponto-cerebelos
- Carcinomatoza meningelor
- Tumorile și fracturile bazei craniului
- Infecțiile urechii medii
- Sarcoidoza
- Boala Lyme
- Neuropatii inflamatorii (SGB, sindromul Miller Fisher, PCDI)
- Herpes zoster
- Tumorile glandei parotide

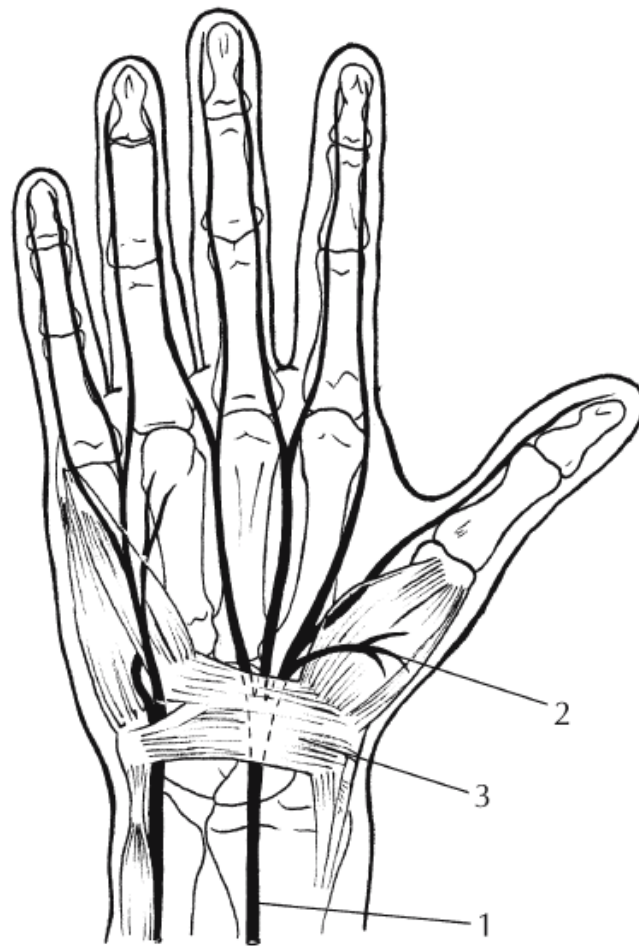

Paralizia Bell

- Incidența anuală 25/100 000
  - Poate fi cauzată de infecția **herpes simplex**
  - Atinge apogeul în 24 ore, asociat cu dureri în regiunea mastoidului
  - În cazurile mai grave se pierde gustul, hiperacuzie – datorată paraliziei m. stapedius muscle
  - În 85% bloc de conducere cu recuperare completă
  - În **15%** - degenerare axonală cu recuperare parțială – asimetrie facială disfigurantă, contracturi, reinervare aberantă: sinchinezii patologice (grimase la închiderea ochilor), lacrimi de crocodil (producerea lacrimilor la salivare)
-
- **Prednizolone** per os 25 mg de 2 ori pe zi în primele 72 de ore timp de 10 zile majorează rata vindecării complete de la **82%** la **94%**
    - Acyclovir per os nu face nici o diferență
    - Decompresia chirurgicală și stimulările electrice nu sunt eficiente
    - Pentru protejarea corneei – picături lubrifiante, tarsorafie laterală
    - Chirurgia cosmetică – când modificările disfigurative persistă mai mult de un an

Sindromul canalului carpian

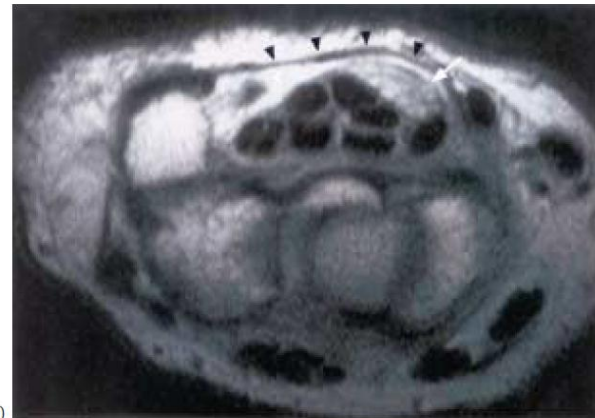
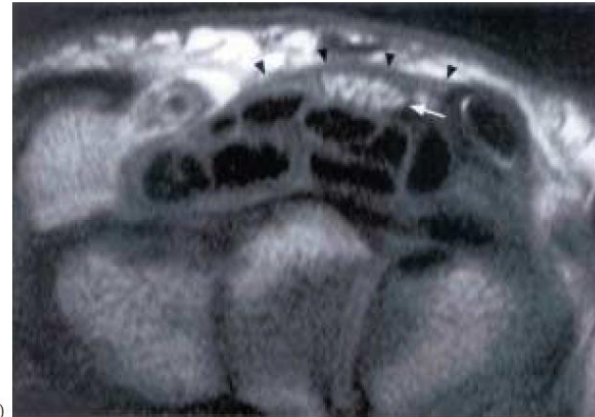
- Incidența pe parcursul vieții - **10%**.
- Compresiunea n. median nerve sub retinaculum flexor la nivelul manșetelor.
- Amorțire în degetele I-IV;
- Durerea și amorțirea se pot manifesta și mai sus de nivelul manșetelor, avea distribuire în toate degetele
- Durerile și paresteziile trezesc din somn, se ameliorează după o scuturare a mâinii, se accentuează la tapare, tricotare, activitate manuală
- În cazuri avansate –atrofia m. abductor pollicis brevis, deficit senzorial în zona n. median.
- Precusia canalului carpian (semnul **Tinel**), hiperextensiune sau –flexiune la nivelul manșetelor (semnul **Falen**) –accentuează paresteziile

Sindromul canalului carpian

Factori contributivi

- Predispoziție genetică
- Lucru manual
- Traumatisme, artrite
- Sarcina
- Obezitatea
- Mixedema
- Acromegalia

IRM

a) → n. median Nr

b) → n. median în cadrul SCC

Sindromul canalului carpian

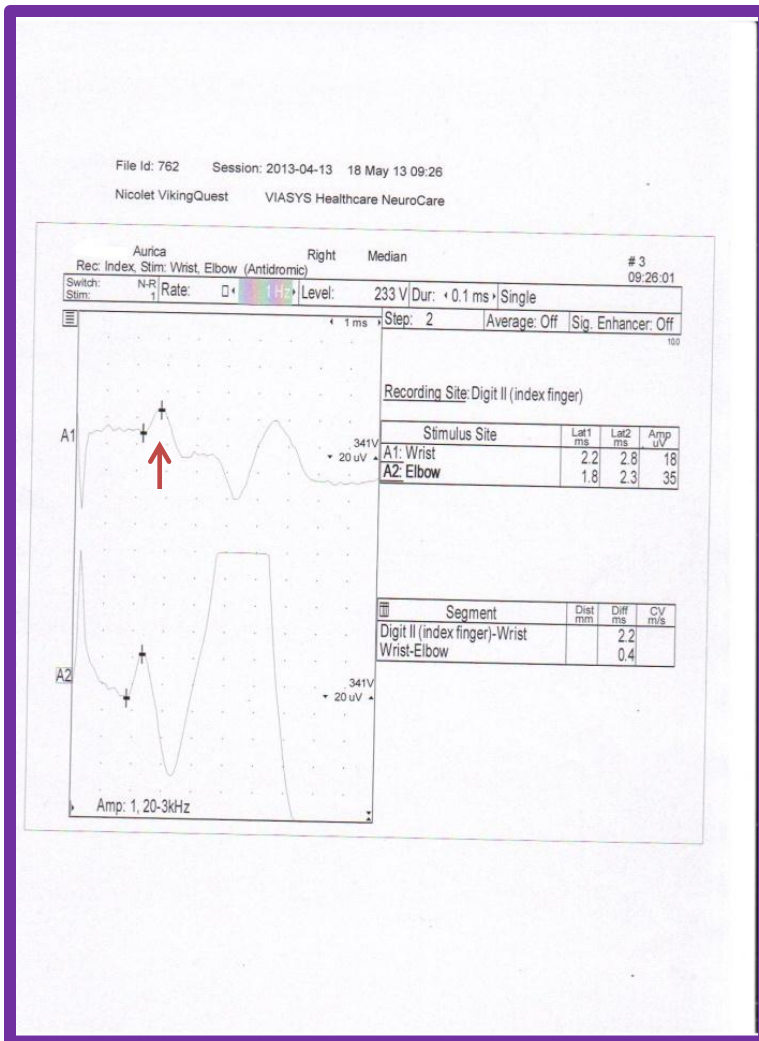
EMG

- Confirmă diagnosticul și obiectivizează evoluția
- Relevă o polineuropatie subclinică
- Majorarea latenței și reducerea amplitudinii potențialului senzorial al. n. median
- Majorarea latenței motorii distale

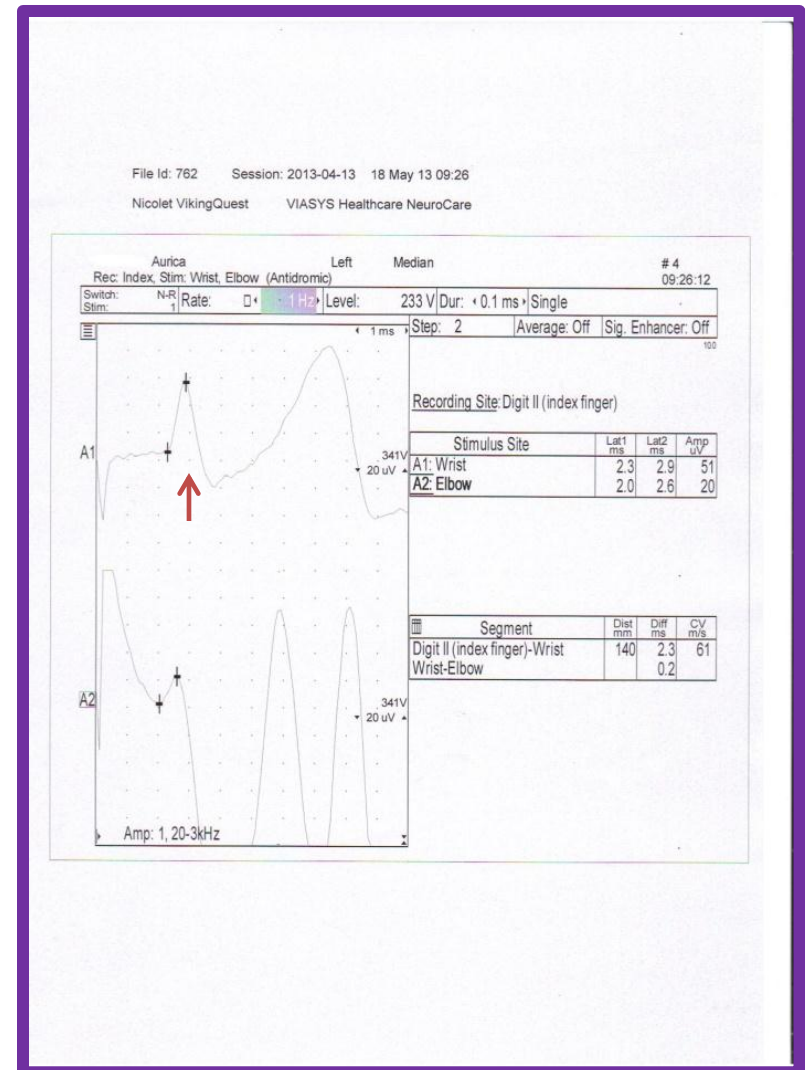
Sindromul canalului carpian

EMG

Majorarea latenței și reducerea amplitudinii potențialului senzorial al. n. median

Conductibilitatea în limitele normalului

Sindromul canalului carpian

Management

- Evoluție flucuantă, 20% ameliorare - spontană
- Odihnă, limitarea greutăților, utilizarea atelelor
- **Corticosteroizi** local (eficiența - 50%).
- Decompresie chirurgicală (eficiența - 75%).

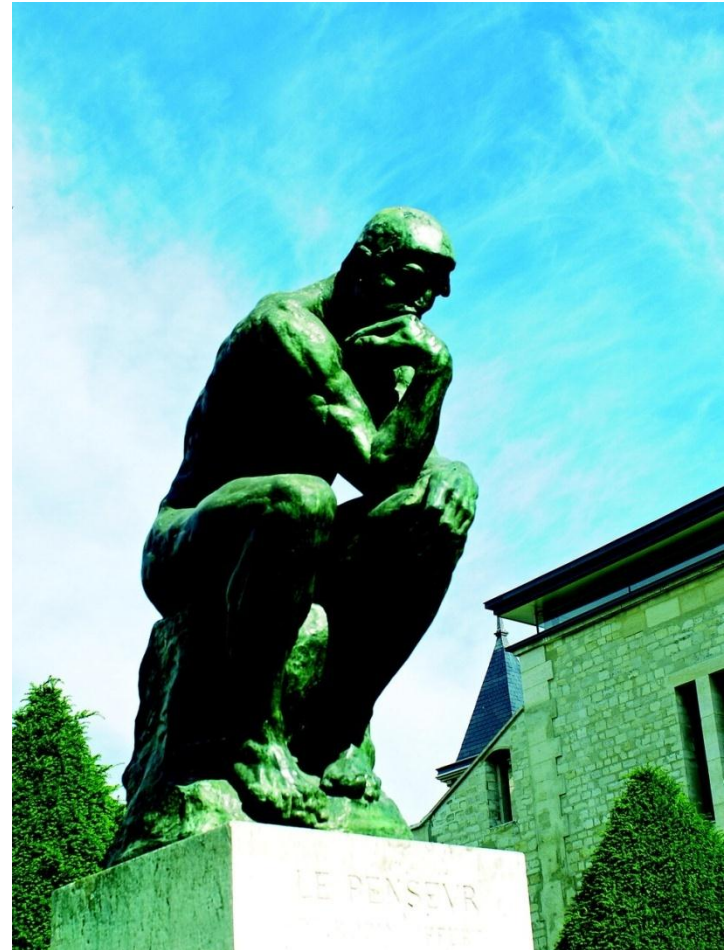

Neuropatia n. ulnar

4 întrebări cruciale:

- Întradevăr e neuropatia n. ulnar?
- Localizarea afectării: la cot sau la nivelul manșetelor (canalul Guyon)?
- Dacă-i la cot , metoda de tratament: conservator sau chirurgical?
- În caz dacă nu-i neuropatie de ulnar, care-i diagnosticul: radiculopatie C8 sau T1, leziunea plexului brahial, afectare medulară, SLA,?

Alerta de
**Auguste
Rodin**

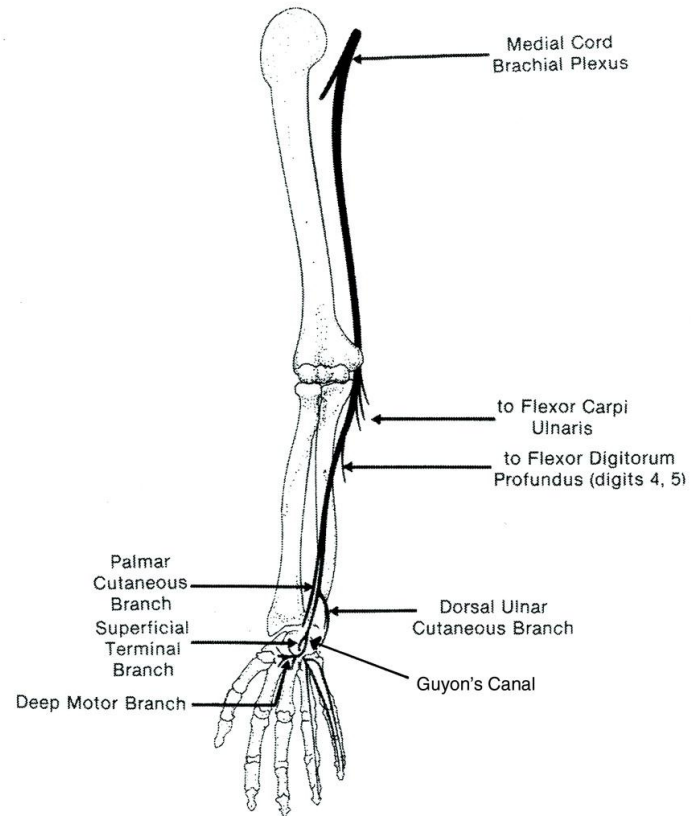

Neuropatia n. ulnar

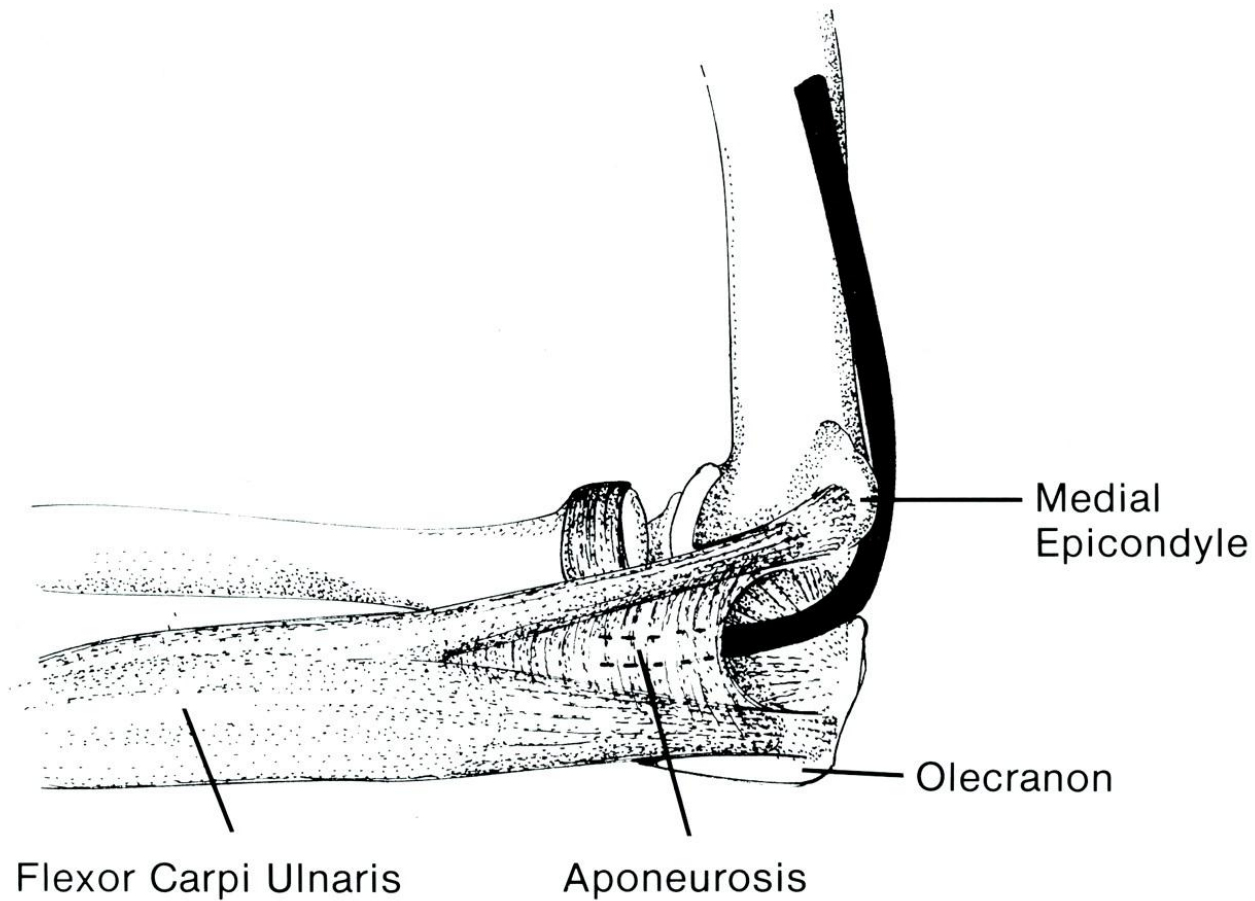
- Mult mai rar comparativ cu sindromul canalului carpian.
- Durere, parestezii în degetele IV – V.
- Manifestări motorii – tipică atrofia m. dorsal interoseu I.
- Compresiune la nivelul epicondului medial prin fractură sau deformitate a articulației
- Comprimare la nivelul canalului cubital prin comprimarea capurilor m. flexor carpi ulnaris.

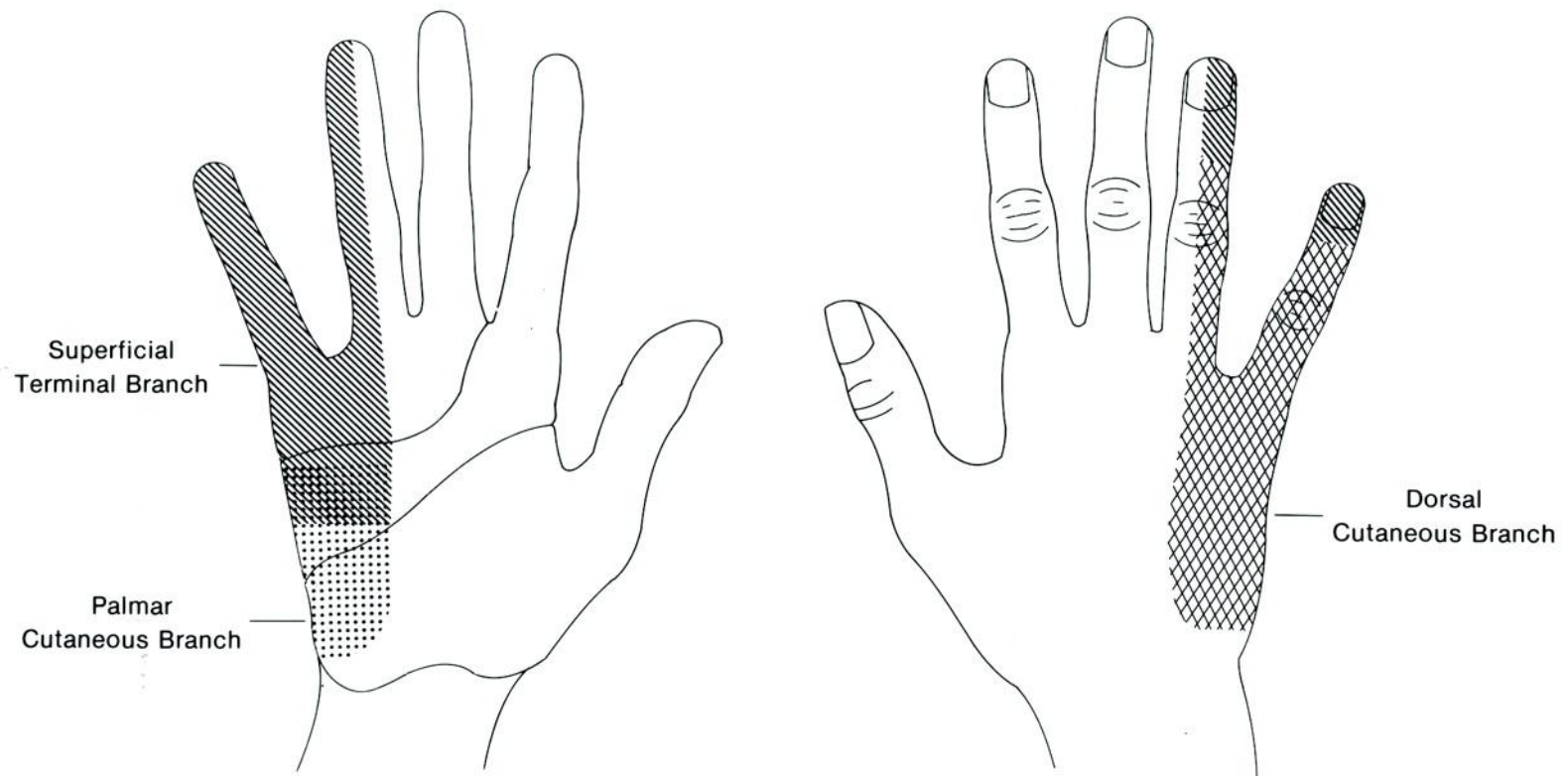
Traiectul n. ulnar, cele mai importante ramuri

Neuropatia n. ulnar

Distribuirea inervației senzorii a ramurilor ramurilor n. ulnar.

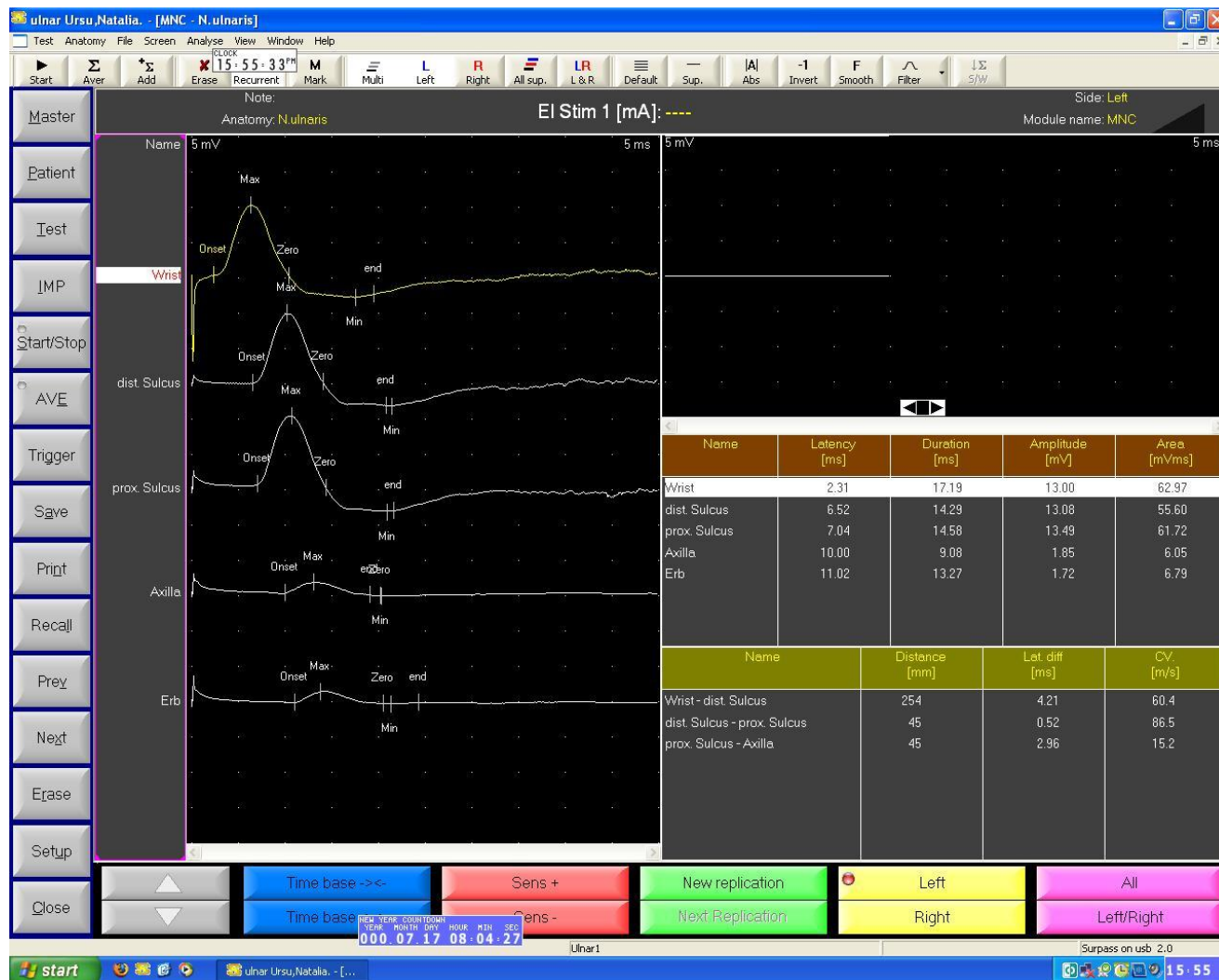
Neuropatia n. ulnar

Stewart J Pract Neurol 2006;6:218-229

ENMG n ulnar

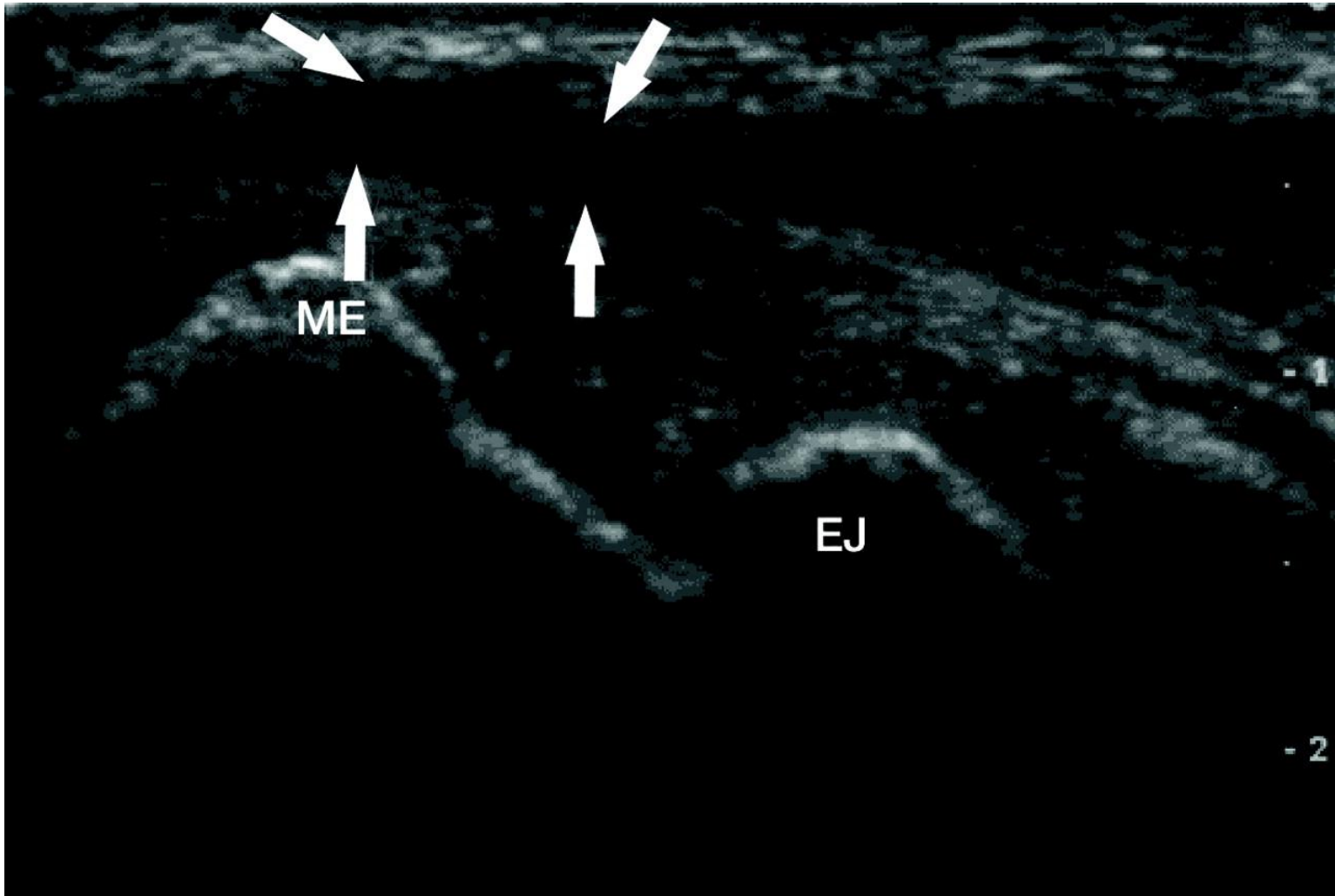
bloc de conducere la nivelul canalului cubital

Neuropatia n. ulnar

- EMG confirmă diagnosticul și indică nivelul afectării – la nivelul canalului Guyon sau la cot
- Leziunile acute deseori se recuperează de sine statator.
- Dacă simptomele persistă mai mult de 3 luni – adresare la chirurg – decompresia n. ulnar în canalul cubital.
- Leziuni complete de durată a n. ulnar cu atrofia primului interoseu dorsal nu răspunde nici la tratament conservator, nici chirurgical.
- Leziunea izolată a n. ulnar nu este foarte dizabilitantă pentru majoritatea persoanelor

Ultrasonografia n. ulnar

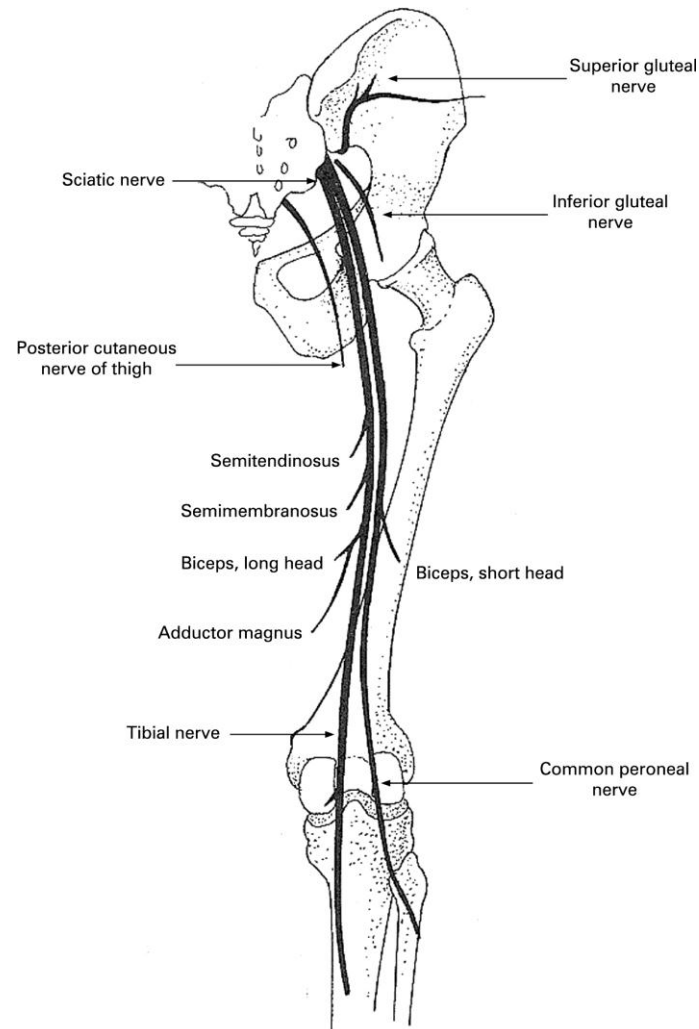

Neuropatia n. radial

- Poate fi afectat în cadrul traumatismelor brațului.
- Mai frecvent „**paralizia nopții de sâmăbătă**” – comprimare la pacientul în comă, stare de ebrietate cu slăbiciunea extensiei mâinii și degetelor – pareză „gât de lebădă”
- De obicei recuperare spontană – de ajutor este atela care menține mâina în extensie
- În cazul comprimării la nivelul arcadei Frohse – locul de unire a capurilor superficial și profund a m. supinator - slăbiciune doar în degete (păstrarea inervației m. extensor carpi radialis), sensibilitatea nu-i dereglată

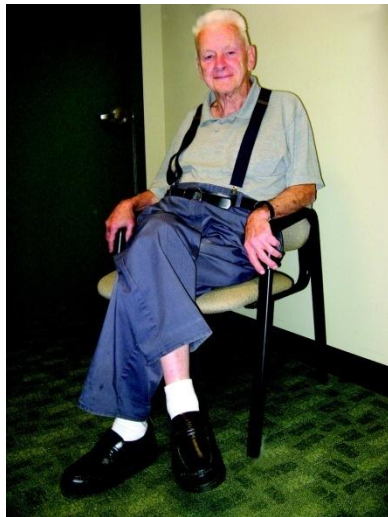
Anatomia n. sciatic.

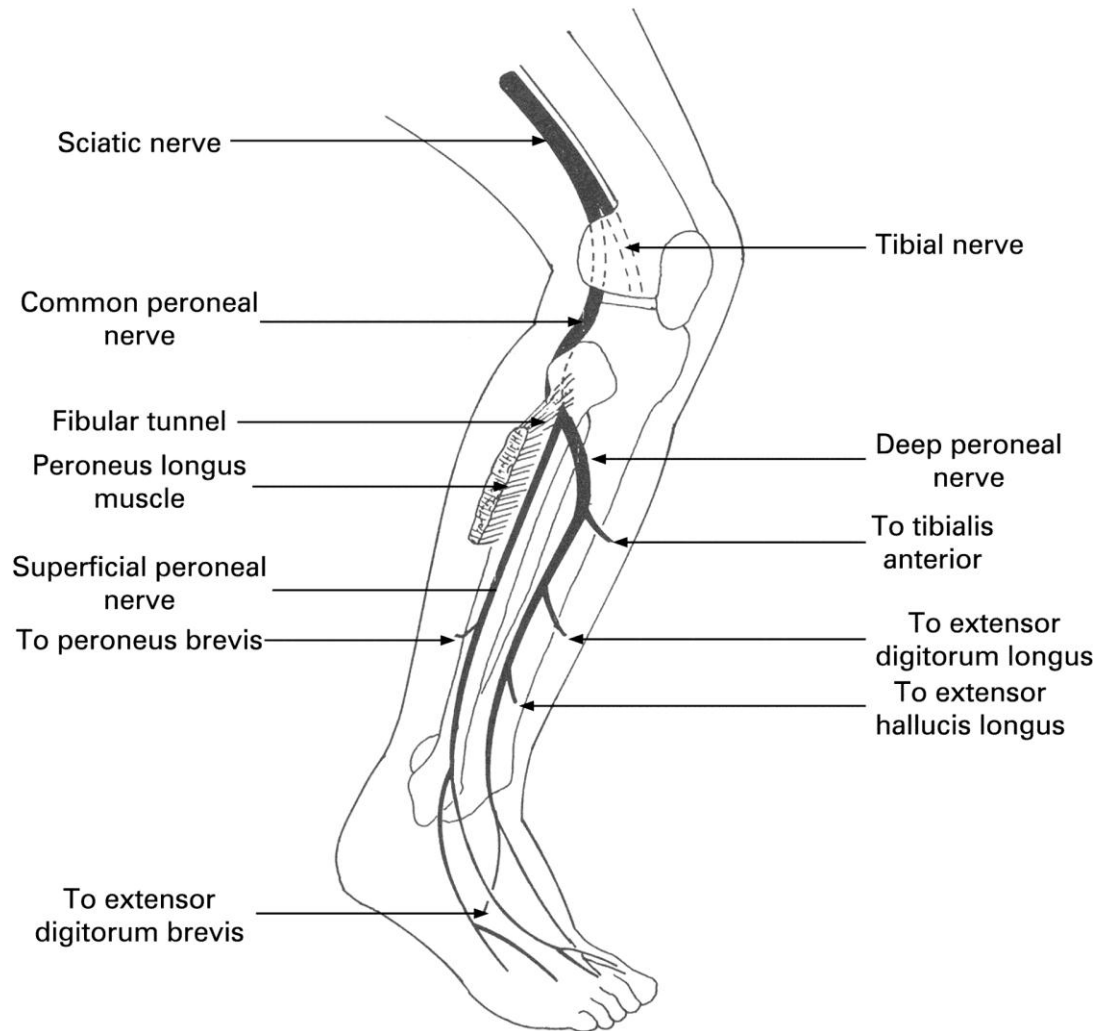
Stewart J D Pract Neurol 2008;8:158-169

Neuropatia n. Peroneu comun

- N. Peroneus comun de obicei este comprimat la gâtul fibulei prin poziție (picior peste picior), presiune în somn adânc, comă
- Afectare traumatică

Relații clinice relevante ale n. peroneus communis

Neuropatia n. peroneus com.

Neuropatia n. peroneus com.

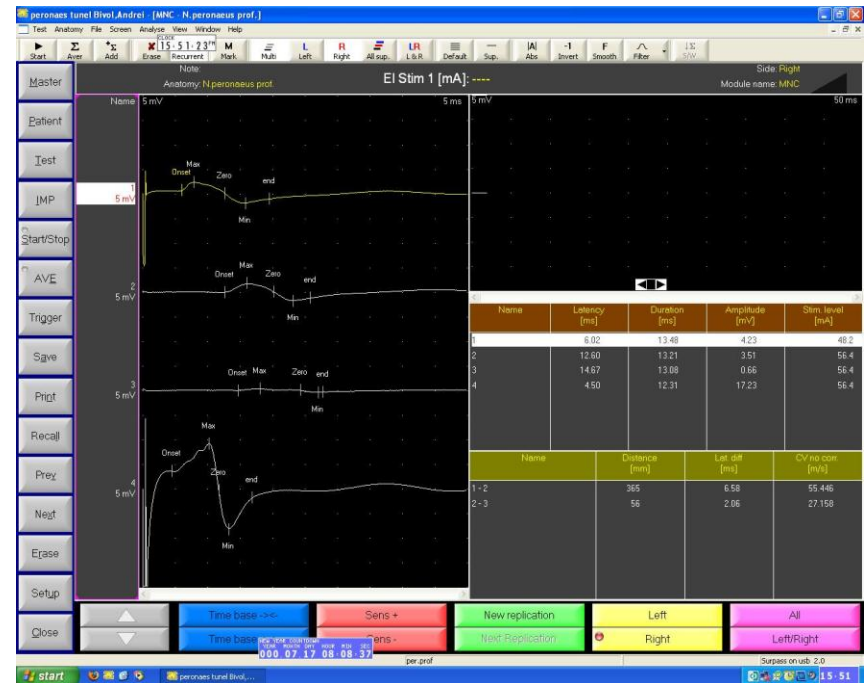

Stewart J D Pract Neurol 2008;8:158-169

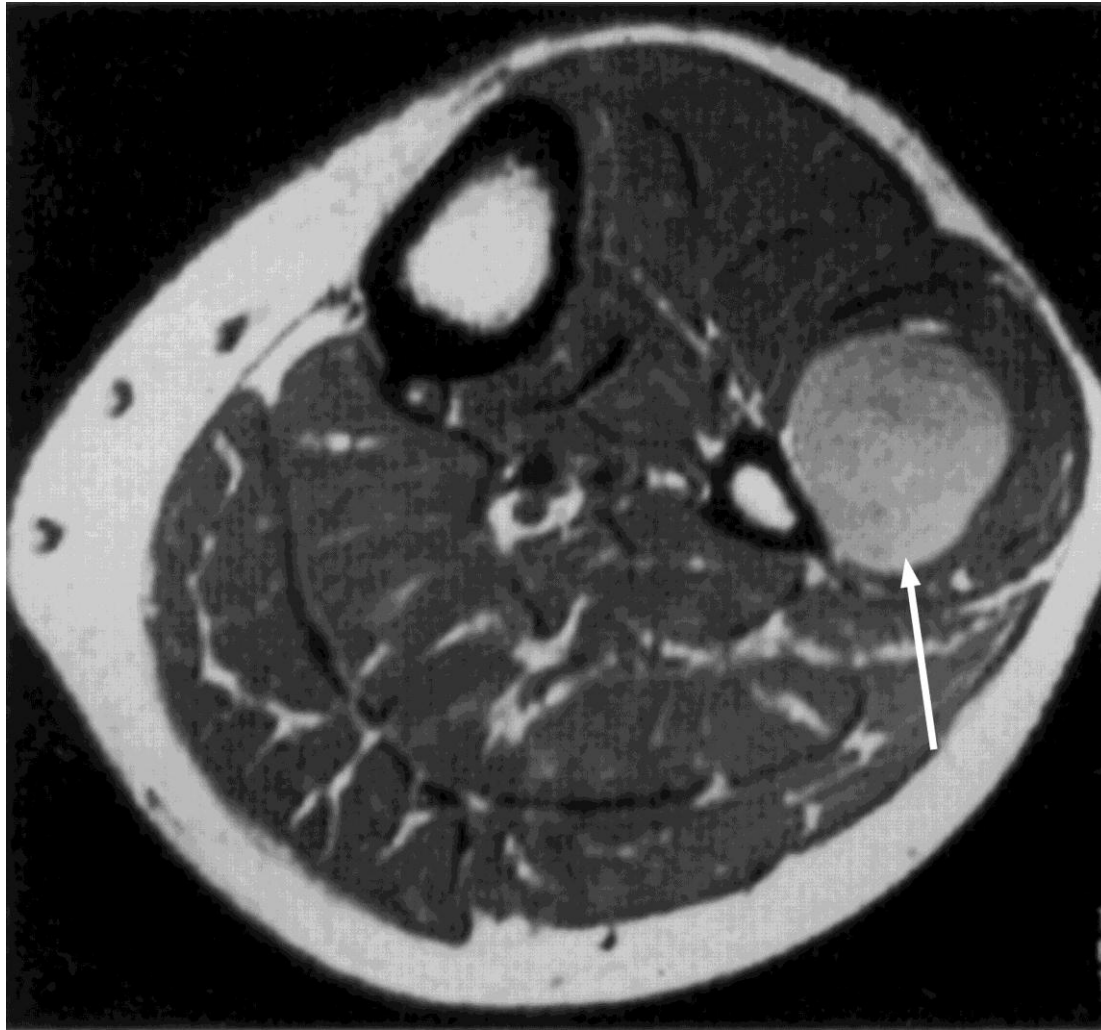
Neuropatia n. Peroneu comun

Management

- Recuperare spontană în 12 săptămâni
- Orteză
- În caz de lipsă a ameliorării – evaluarea electrofiziologică, imagistică, decompresie chirurgicală.

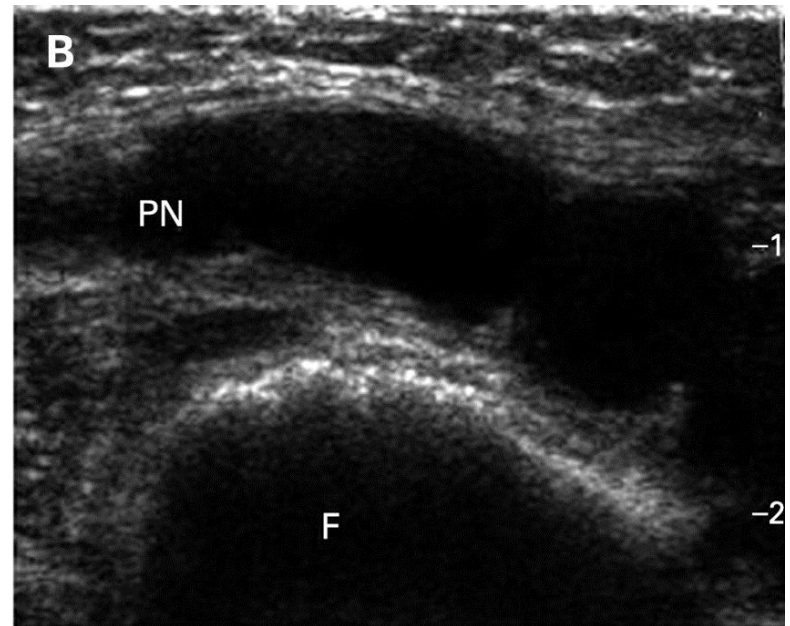
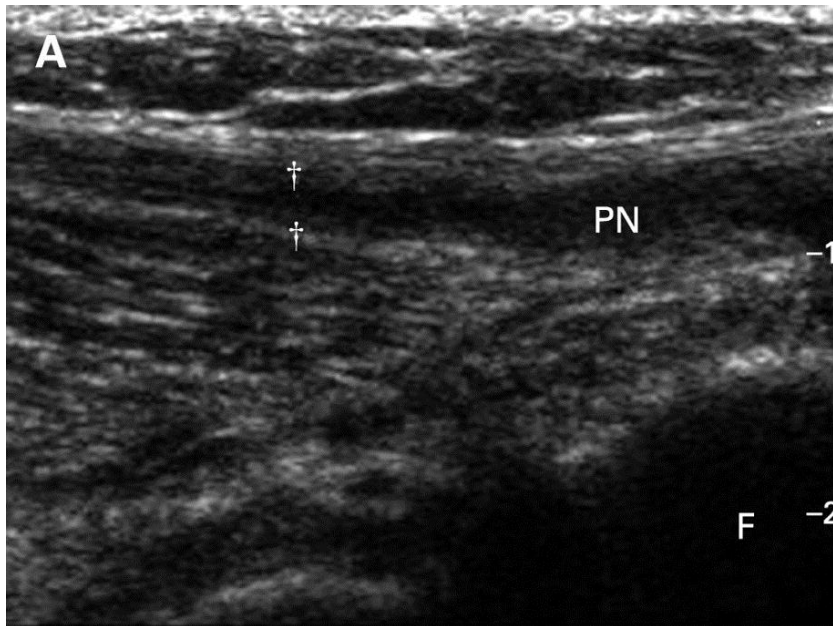

IRM – nevrinom al n. peroneus

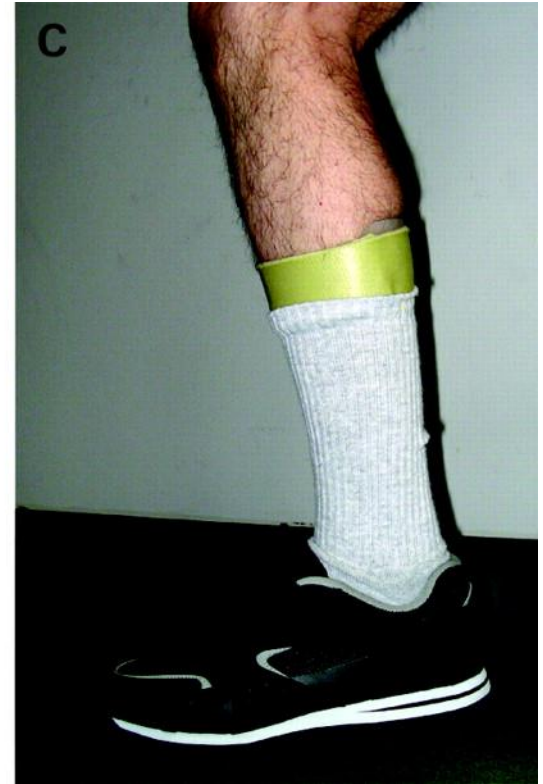
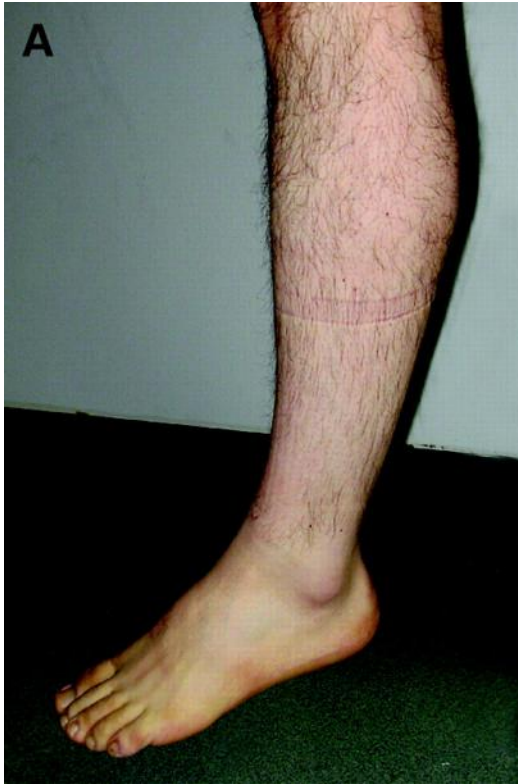

Stewart J D Pract Neurol 2008;8:158-169

Ultrasonografia n. Peroneus
A – Nr
B – Ganglionul intranevral

Managementul neuropatiei n. peroneus

Mononeuropatii multiple

Cauzele:

- Comprimări multiple pe fundal de nervi compromiși (în cadrul diabetului sau etilismului cr.)
- Comprimări multiple în cadrul neuropatiilor ereditare (neuropatia labilă la presiune)
- În cadrul vasculitelor sistemice (poliarteriita nodulară, LES, AR, sindromul Churg-Strauss, etc.)
- Sarcoidoză
- Boala Lyme
- Infiltrare carcinomatoasă
- Amyloidoză

Neuropatii periferice generalizate (polineuropatii)

- Diabetul zaharat
- Alcool
- Uremia
- Ciroza
- Amyloidoza
- Mixedemul
- Acromegalia
- Toxine
- Medicamente
- Infecții: Boala Lyme, lepra, HIV
- Paraneoplazice
- Ereditare
- Idiopatică

Toxinele industriale și ale mediului care cauzează neuropatia periferică

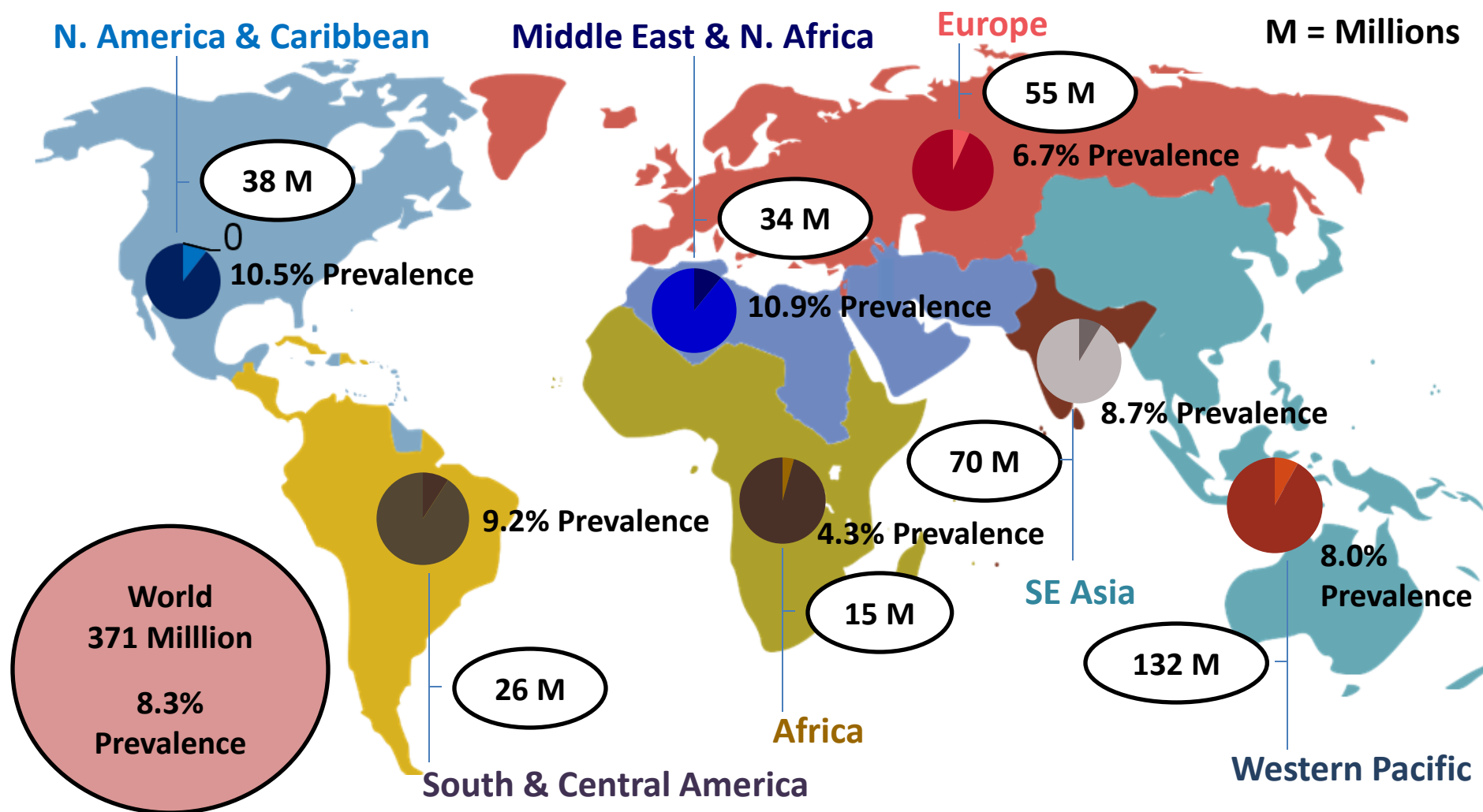
- Acrilamide
- Arsenic
- Plumb
- Miercur
- Talii
- Substanțe fosfororganice
- Disulfidă de carbon
- Solvenți organici: *n*-hexane și methyl-*n*-butyl ketone

Prevalența neuropatiei diabetice

- Prevalența DZ : > 6% în SUA
  - Prevalența neuropatiei în DZ
    - ✓ 25 ani de evoluție: 50% clinic
    - ✓ Clinică / electrofiziologică: 65% - 80% *
- * Prevalența este similară sau ceva mai mare în DZ, tip II

The Diabetes Epidemic: 2012 Global Prevalence

Adapted from International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 5th edn. Brussels, Belgium: International Diabetes Federation, 2012 Update. <http://www.idf.org/diabetesatlas>

Cinci prezentări clinice ale neuropatiei diabetice

Large fiber Neuropathy	Small fiber Neuropathy	Proximal motor Neuropathy	Acute mono Neuropathies	Pressure Palsies
Sensory loss: 0 → +++ (Touch, vibration) Pain: + → +++ Tendon reflex: N → ↓↓↓ Motor deficit: 0 → +++	Sensory loss: 0 → + (thermal, allodynia) Pain: + → +++ Tendon reflex: N → ↓ Motor deficit: 0	Sensory loss: 0 → + Pain: + → +++ Tendon reflex: ↓↓ Proximal Motor deficit: + → +++	Sensory loss: 0 → + Pain: + → +++ Tendon reflex: N Motor deficit: + → +++	Sensory loss in Nerve distribution: + → +++ Pain: + → ++ Tendon reflex: N Motor deficit: + → +++

Vinik, AI and Mehrabyan, A: Diabetic neuropathies. Medical Clin. N. Am. 2004. 88:947-999

Polineuropatia alcoolică

- Risc al cirozei ficatului
- > **40** g/zi - **B**
- > **20** g/zi – **F** timp de > 10 ani
- Prevalența neuropatie: **12-48%** Koike *et al.* 06
- Mai gravă la consumul vinului Viatadini *et al.* 01
- Disfuncția transportului axonal Koike *et al.* 06

10 g

Polineuropatia alcoolică

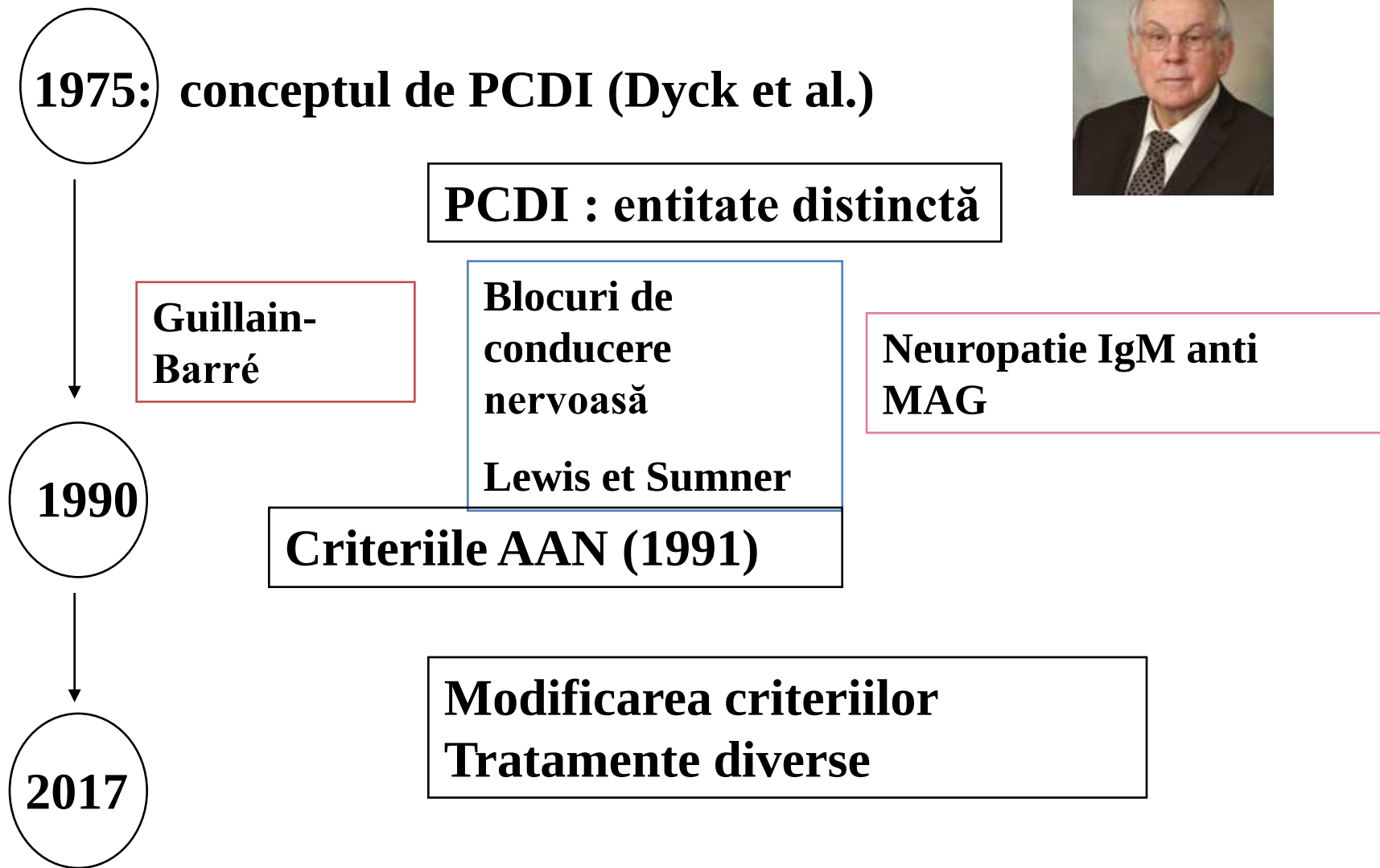
**Neuropatie sensorie, simetrică,
dureroasă, preferențial se afectează
fibrele subțiri** Koike *et al.* 03

Efect direct al alcoolului asupra
nervilor Bosch *et al.* 79

Din cauza acumulării acetaldehidei,
cauzată de deficiența ALDH2
(alcooldehidrogenaza tip 2) .

Polimorfismul genetic explică
diferența interetnică
Masaki *et al.* 04

Polineuropatiile demielinizante acute și cronice

Sindromul Guillain-Barré

SUR UN SYNDROME DE RADICULO-NÉVRITE AVEC HYPERALBUMINOSE DU LIQUIDE
CÉPHALO-RACHIDIEN SANS RÉACTION CELLULAIRE. REMARQUES SUR LES
CARACTÈRES CLINIQUES ET GRAPHIQUES DES RÉFLEXES TENDINEUX,

par MM. GEORGES GUILLAIN, J.-A. BARRÉ et A. STROHL.

Georges Guillain

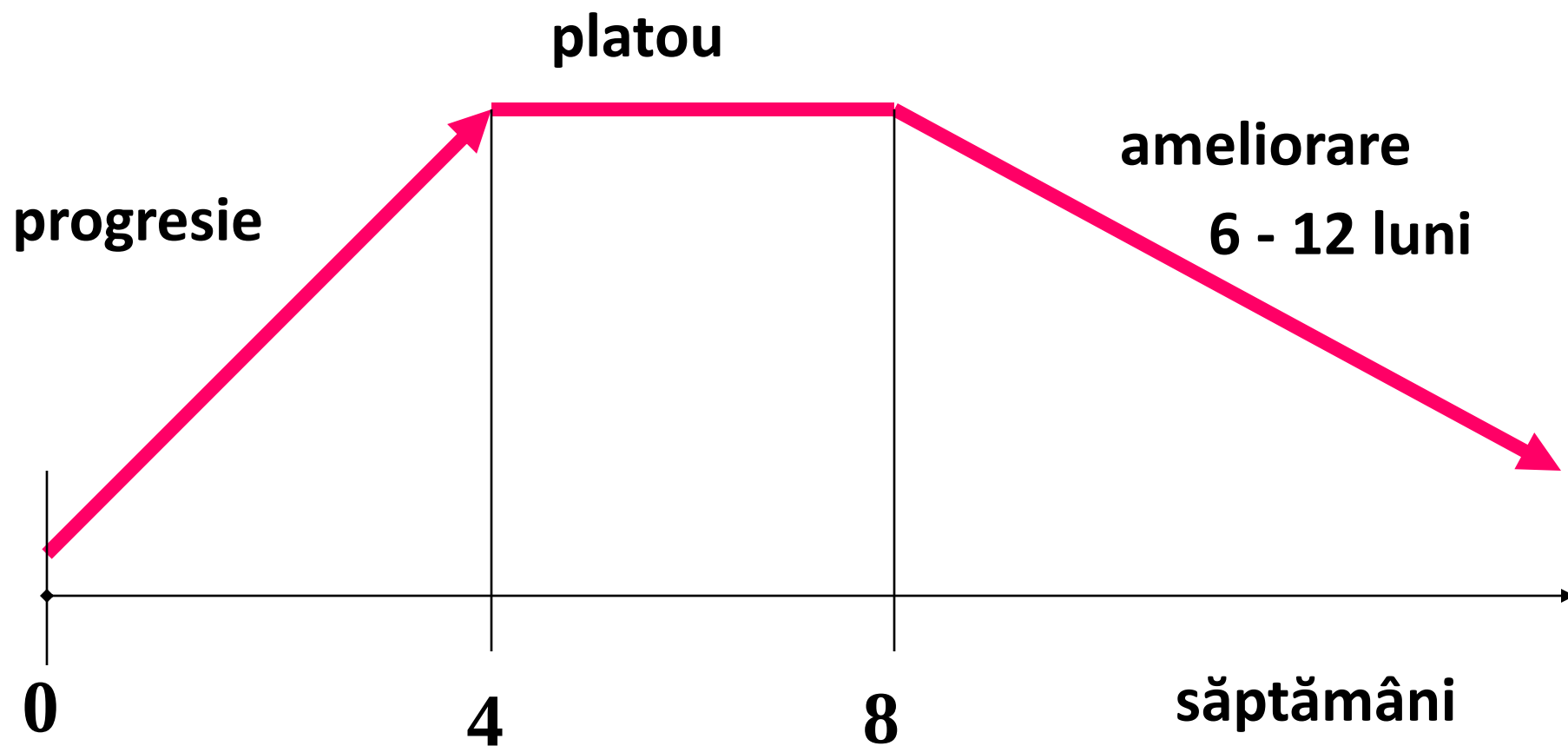
Guillain-Barré Syndrome (GBS)

- **GBS cea mai frecventă maladie manifestată cu paralizie acută și neuropatie imun-mediată**
- **Polineuropatie postinfecțioasă, rapid progresivă**
- **Pareze moderate - severe, reflexe tendinoase abolite**

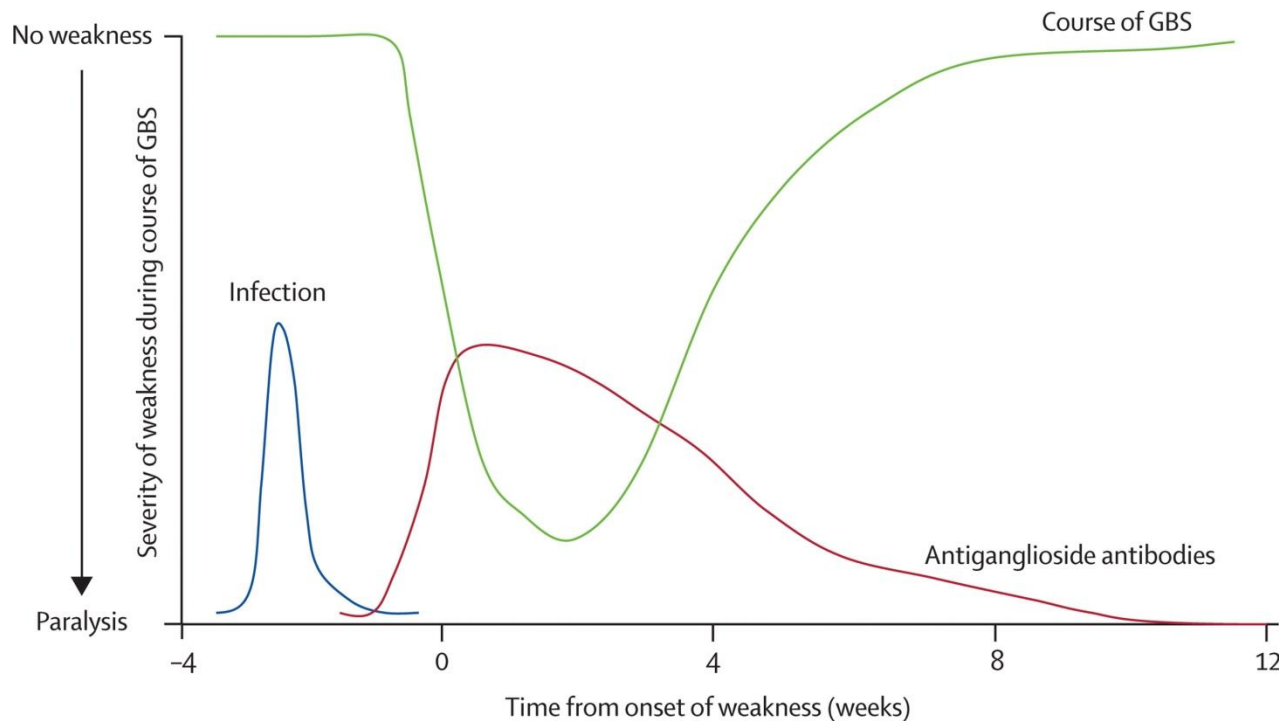
GBS – incidența

- Incidență 1-2/100 000 pe an la persoanele mai tinere de 45 ani, în categoria 70-75 ani – incidența 4-6/100000
- Orice vârstă (incidența crește cu vârsta)
- Incidența medie 1,4/100.000
- 7.000 cazuri/an în țările UE
- 100.000 cazuri/glob
- B : F = 1,5:1

Evoluția naturală a SGB

Infecții antercedente, anticorpi antigangliozidici și evoluția and SGB

GBS – antecedente, trigeri

➤ Infecții virale

- Citomegalovirus (13%)
- EB virus – mononucleoză (10%)
- Hepatita E (5%)
- Virusul Zyka (?)
- Infecția HIV
- Varicella-zoster, rujeola

➤ Infecții bacteriene

- *Campylobacter jejuni* (32%)
- *Mycoplasma pneumoniae* (5%)
- Maladia Lyme

• Alte evenimente

- Immunizarea
- Chirurgie
- Anestezie epidurală
- Boala Hodgkin

Criteria diagnostic

Asbury & Cornblath, Ann Neurol 1990

Obligatoriu	Pareze periferice, bilaterale, simetrice Abolirea ROT
De suport	Monophasic course and time between onset-nadir 12 hr – 28 days Mild sensory symptoms and signs Cranial nerve involvement
	CSF cell count < 50/μl CSF protein level > normal value EMG findings consistent with GBS
De excludere	Absence of identified alternative diagnosis for weakness

Treatmentul SGB

Pacienții care nu se deplasează în primele 2 săptămîni de la debut:

- IVIG: 0,4 g/kg - 5 zile (sau 1 g/kg pentru 2 zile)**
- PE: 4-5 x PE (2-2,5 litri la procedură)**

AAN guideline

Evidence for Immunotherapy in Guillain-Barré Syndrome

	Plasma Exchange (PE)	IV Immunoglobulin (IVIG)	Combined Treatments	Corticosteroids
Strong evidence supports	PE recommended in nonambulant patients within 4 weeks of onset of neuropathic symptoms. (Level A*, Class II**)	IVIG recommended in nonambulant patients within 2 weeks of onset of neuropathic symptoms. (Level A, Class II)	Sequential treatment with PE followed by IVIG does not have a greater effect than either treatment given alone. (Level A, Class I)	Steroids not recommended in the treatment of GBS. (Level A, Class I)

Corticosteroizii

Lancet 1993 - 242 pacienți

Methylprednisilone 500 mgm/zi x 5 i/v

Ineficienți

Pot cauza puseu

Poliradiculoneuropatie cronică demielinizantă inflamatorie

Prevalența 9-10/100 000 (ca și la MG)

Este importantă diferențierea cu neuropatiile axonale cronice, deoarece prima răspunde la tratament

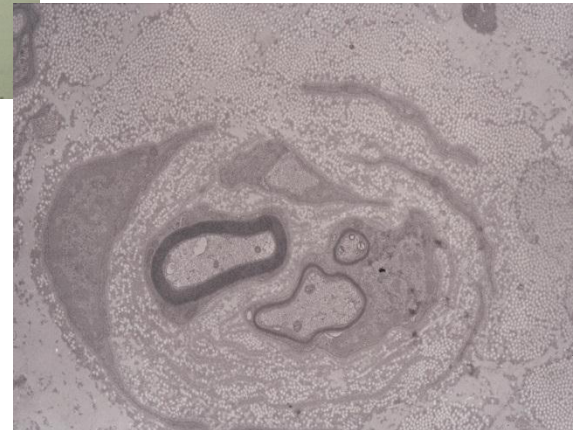
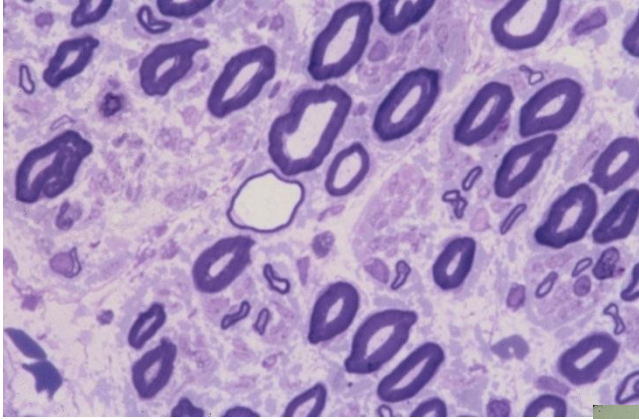
Momente de reper:

- Evoluție în pusee**
- Slăbiciune atât distală, cât și proximală**
- Majorarea concentrației proteinei în LCR (80% pacienți)**

3 examinări importante pentru PCDI

- **Examinarea LCR**
  - **Examenul de stimulodetecție**
  - **Biopsia nervilor**
-
- **Examenul LCR nu este obligatoriu**
  - **Este necesară verificarea pentru paraproteinemie**

Biopsia nervilor

Tratament

- **Eficiență similară:**
  - **Corticosteroizi**
  - **Plasmafereză**
  - **IgIV**

Eficiența la 89% (Cocito D, 2010)

Neuropatia motoră multifocală

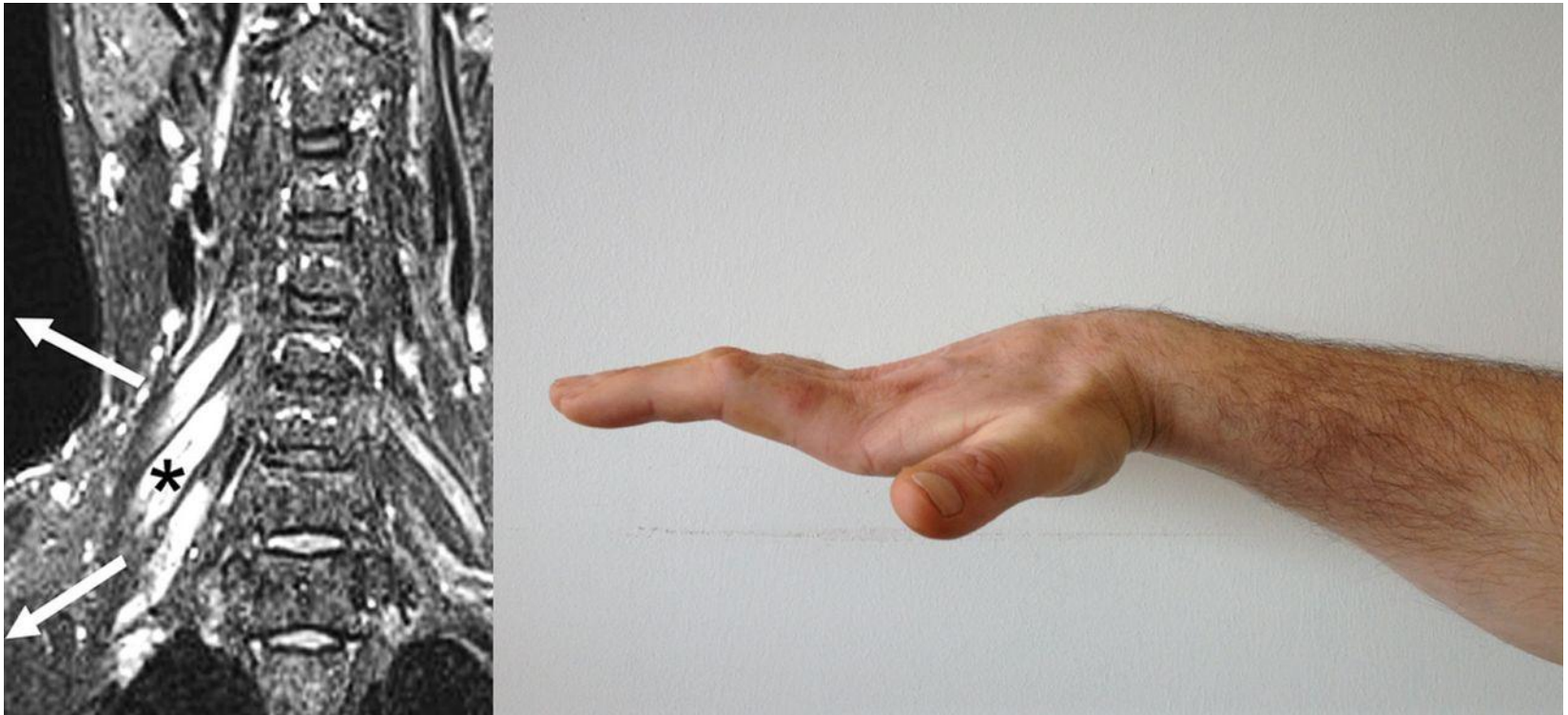
Neuropatie motorie multifocală (NMM)

- **Maladie rară (0.5-0.6/100,000) a adulților (20-50 ani)**
- **Debut subacut al slăbiciunii asimetrice**
- **Slăbiciunea debutează focal ca o mononeuropatie, de obicei în porțiunea distală a mâinilor, răspândire ulterioară**
- **Rareori debutează în picioare sau în porțiunile proximale. Pot fi prezente fasciculații și crampe. Atrofii evidente nu se dezvoltă**
- **Reflexele sunt diminuate, la unii pacienți majorate – mimează SLA.**
- **Rareori se implică nervii cranieni, mușchii bulbari, n frenic, mușchii respiratori**
- **Tulburări de sensibilitate abs.**

Neuropatie motorie multifocală (NMM)

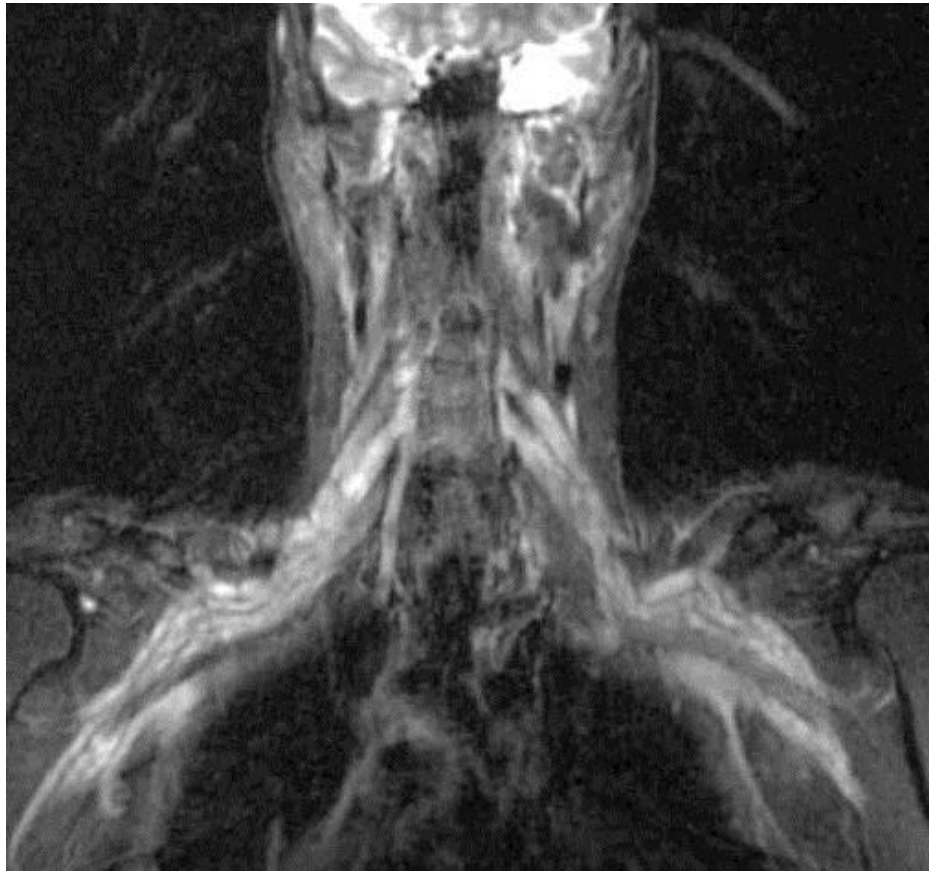
- Treatmentul – Plasmafereza și corticosteroizii nu-s de folos. Agravare după corticosteroizi. Răspuns evident la **IGIV (80%)** – ameliorare peste o săptămână, revenirea slăbiciunii peste 3-4 săptămâno
- Cyclophosphamide este parțial eficient, utilizarea este limitată din cauza toxicității
- Azathioprine și mycophenolate mofetil nu-s eficiente
- Rituximab ???

IRM plex brahial - Neuropatia motoră multifocală

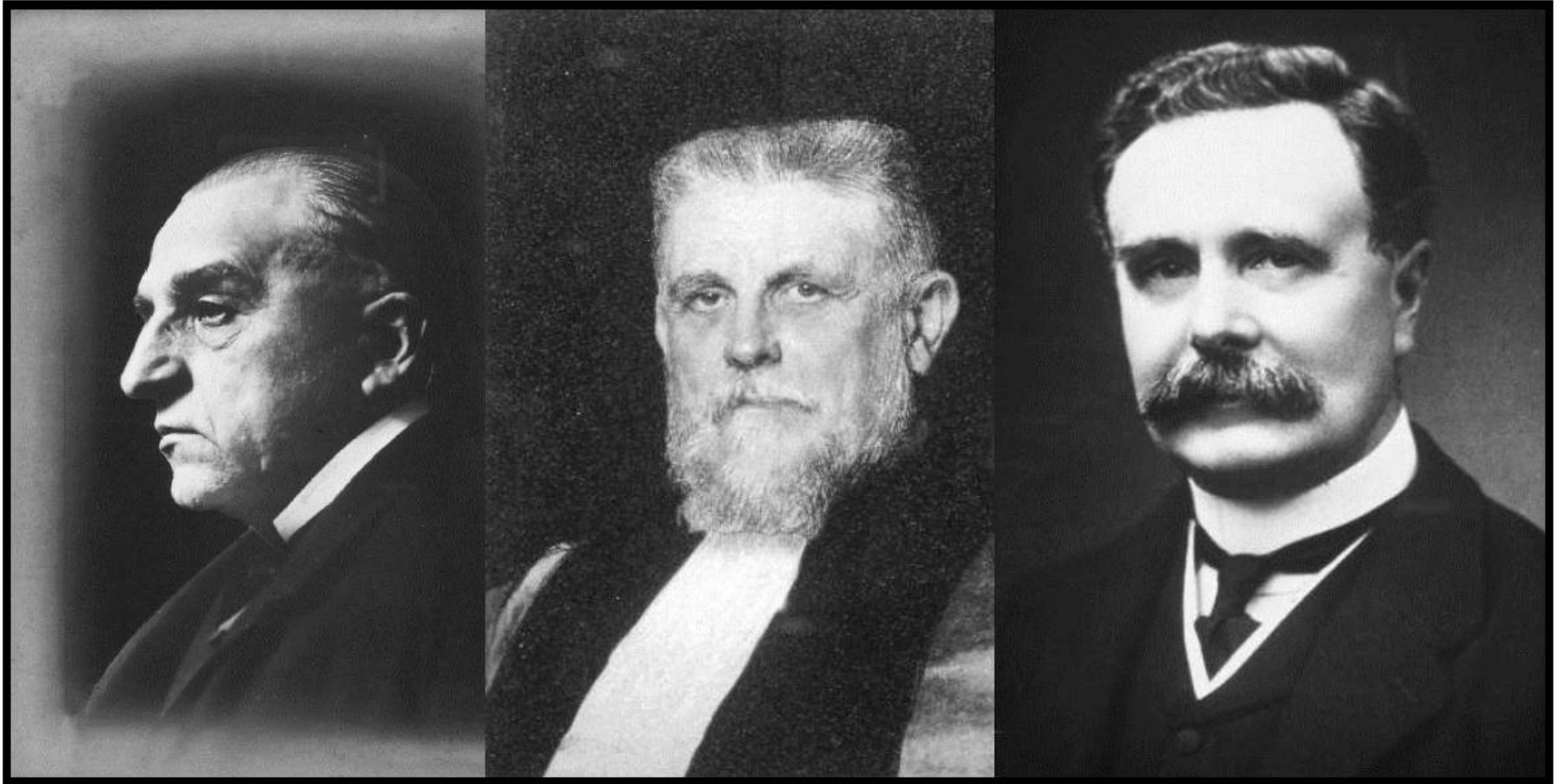

Turner M R , and Talbot K Pract Neurol 2013;13:153-164

IRM cu gadolinium acumulare/îngroşare a plexurilor

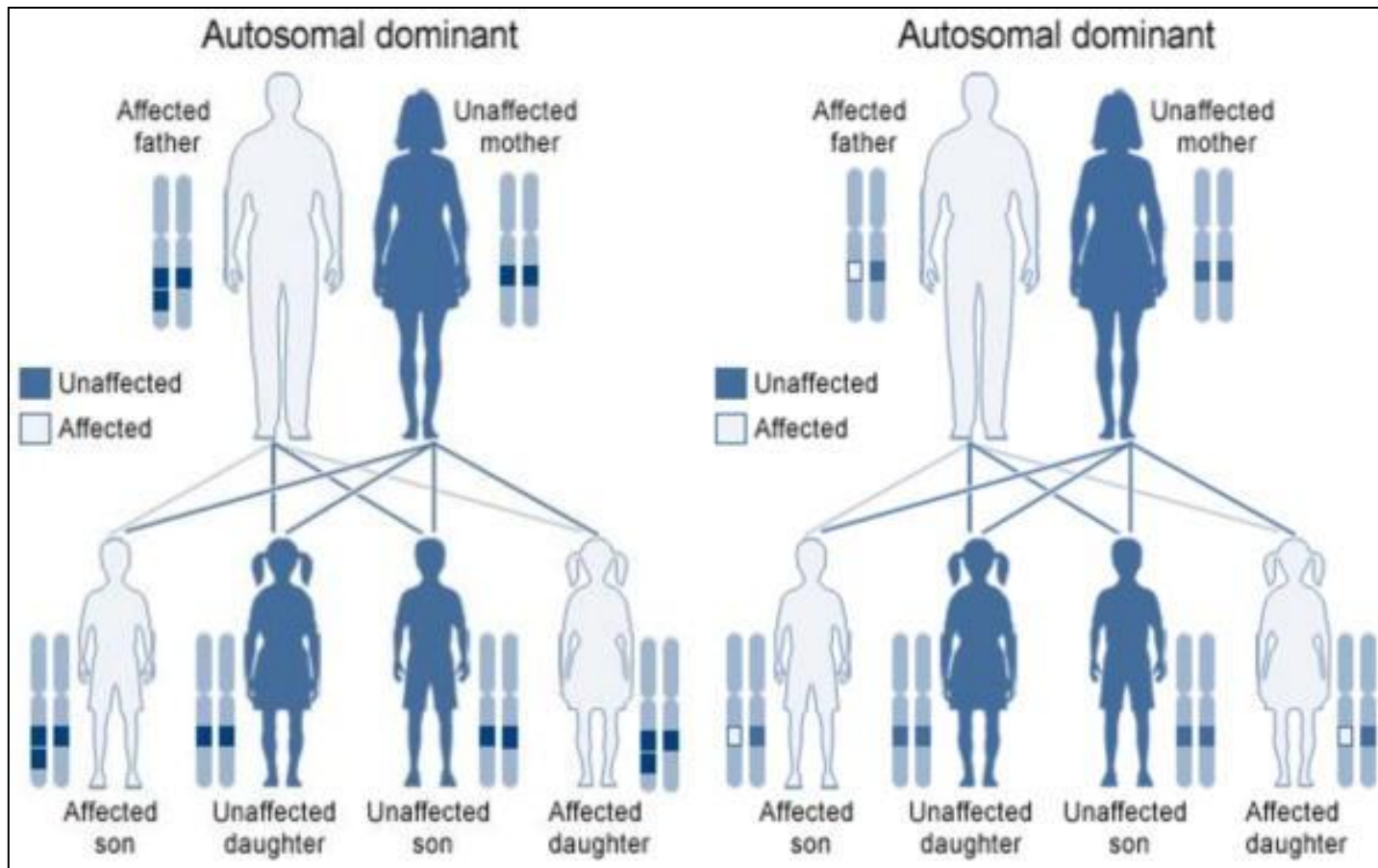

CHARCOT-MARIE-TOOTH DISEASE

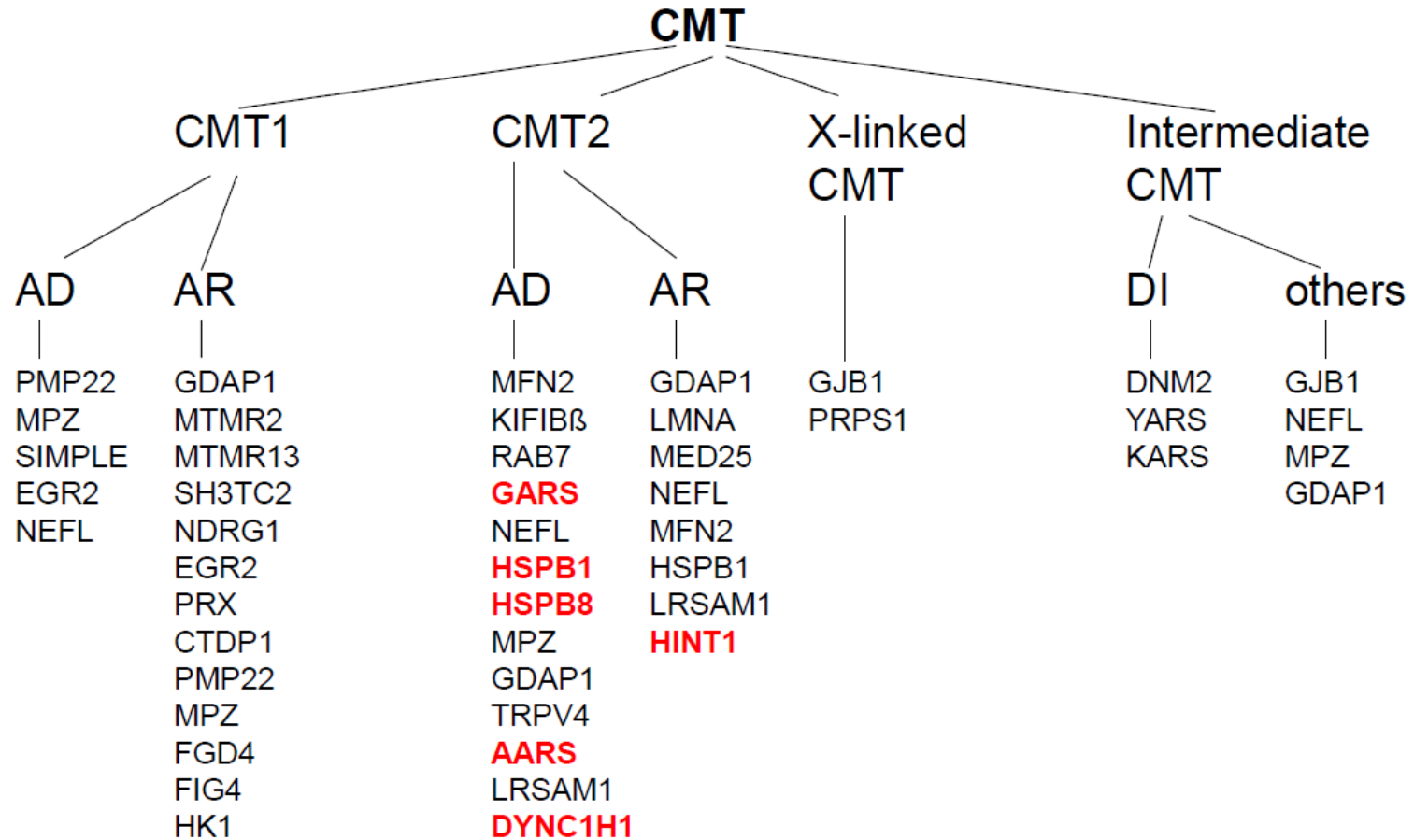

- **Preponderent se transmite pe cale autosomal-dominantă**
- **Slăbiciunea și atrofia porțiunii distale ale membrelor**
- **Picior scobit**
- **Abolirea ROT**
- **Îngroșarea trunchiurilor nervoase la palpație**
- **Cu sau fără de tulburări de sensibilitate**

Transmiterea autosomal – dominantă în cadrul CMT

Current known causative genes for CMT

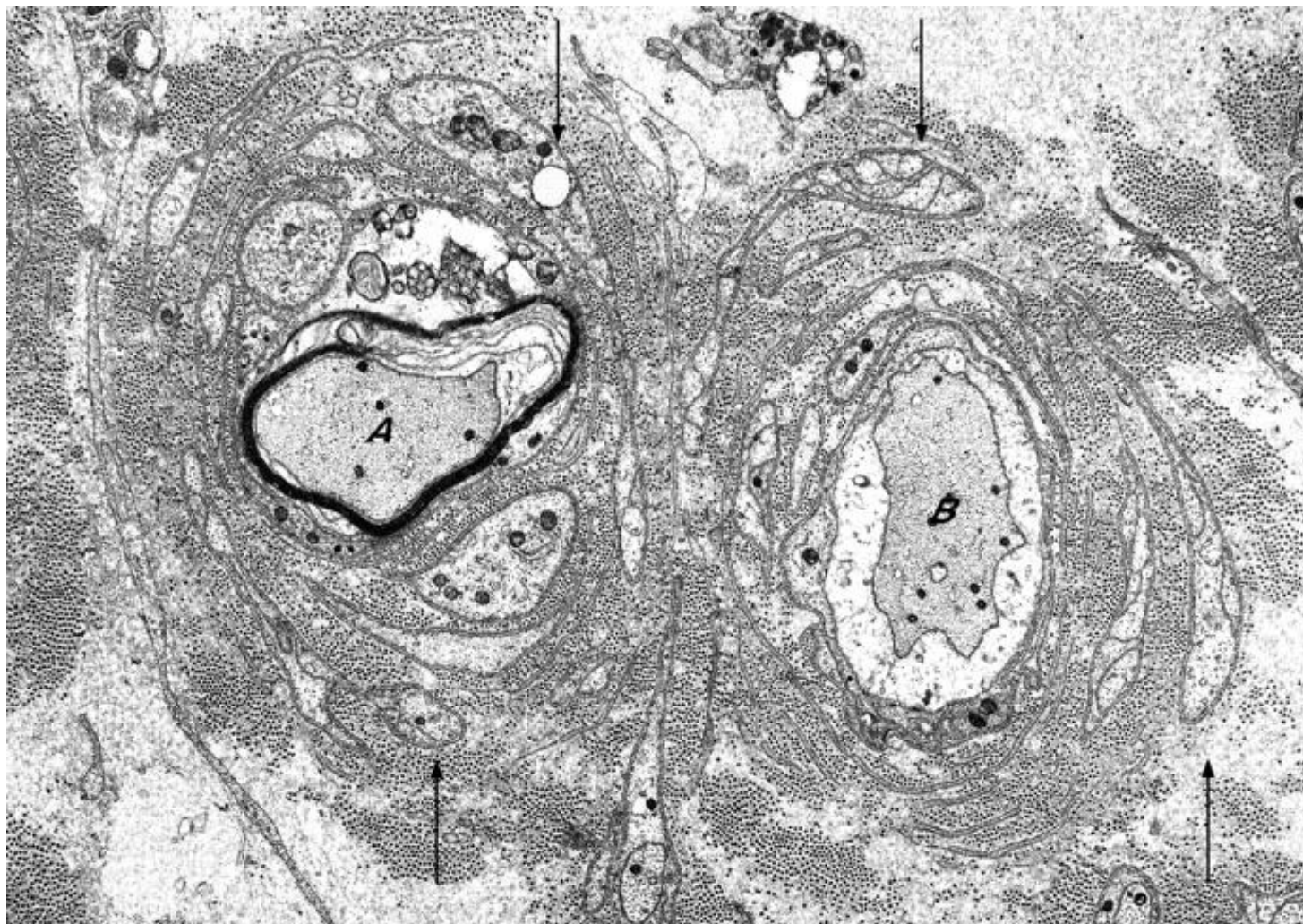

**Aparența membrelor inferioare în cadrul CMT1A
(atrofii distale, picior scobit, degete în ciocan)**

Reilly M M Pract Neurol 2007;7:93-105

2 formațiuni „bulbi de ciapă” la biopsia n. sural nerve în cadrul CMT1.

Reilly M M Pract Neurol 2007;7:93-105

Bibliografie:

- Asbury AK, Thomas PK. *Peripheral nerve disorders. A practical approach*. Second edn. London: Butterworths, 1995.
- Dyck PJ, Thomas PK. *Peripheral neuropathy*. Fourth edn. Philadelphia: WB Saunders, 2005.
- Hughes RAC, Cornblath DR. Guillain-Barré syndrome. *Lancet* 2005;**366**:1653–666.
- Hughes RAC *et al*. Supportive Care for Guillain-Barré syndrome. *Arch Neurol* 2005;**62**:1194–8.
- O'Brien MD. *Aids to the investigation of peripheral nerve injuries*. Fourth edn. Philadelphia, USA: Elsevier Health Sciences, 2004.
- Reilly MM. Sorting out the inherited neuropathies. *Pract Neurol* 2007;**7**:93–105.
- Report of a joint task force. European Federation of Neurological Societies/Peripheral Nerve Society guideline on management of paraproteinaemic demyelinating neuropathies. *Journal of the Peripheral Nervous System* 2006;**11**:9–19.
- Report of a joint task force. European Federation of Neurological Societies/Peripheral Nerve Society guideline on management of chronic inflammatory demyelinating polyradiculoneuropathy. *Journal of the Peripheral Nervous System* 2005;**10**:220–8.
- Report of a joint task force. European Federation of Neurological Societies/Peripheral Nerve Society guideline Guideline on Management of Multifocal Motor Neuropathy: *Journal of the Peripheral Nervous System* 2006;**11**:1–8.
- Stewart JD. *Focal peripheral neuropathies*. Fourth edn. Philadelphia: Lippincott, Williams and Wilkins, 2011.

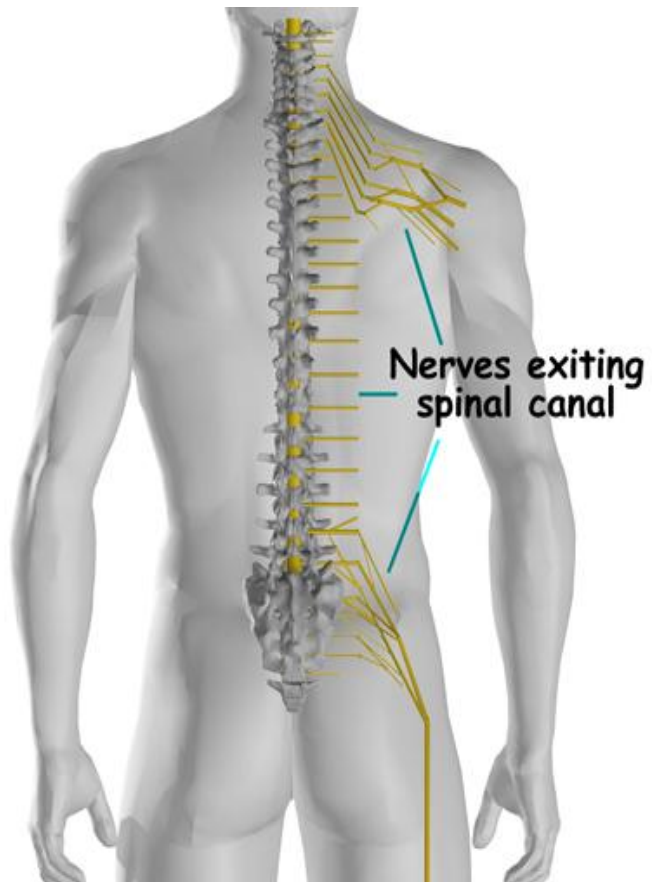
Dorsalgia – cauza adresării pacientului la medic

1. Hipertensiune arterială
2. Sarcină
3. Infecție acută a căilor respiratorii
4. Durerea de spate

**Anual în SUA 15 mln.
adresări (Hart et al. 1995)**

Durerea lombară

Dorsalgii

Date Epidemiologice

Prevalența – 12-35 % (Maniadakis N., Gray A. – 2000)

Episodul inițial de dureri lombare

Cedează în 4-6 săpt. în 90% cazuri

**Sindrom algic persistent
> 6 săptămâni - 10%**

**Recurență în primul
an - 30%**

Etiologia

- **Dorsalgia este asociată de degenerescența discului intervertebral**
- **In 45% cazuri durerea lombară este de origine discogenă (Scwarzer AC. et al., 1994)**
- **Articulațiile sacroiliace sau articulațiile fațetare sunt sursa durerii în 13% și respectiv 15% - 40% cazuri**

**Lumbar
Degenerative
Disc
Disease**

©MMG 2002

Structurile spinale mai frecvent afectate

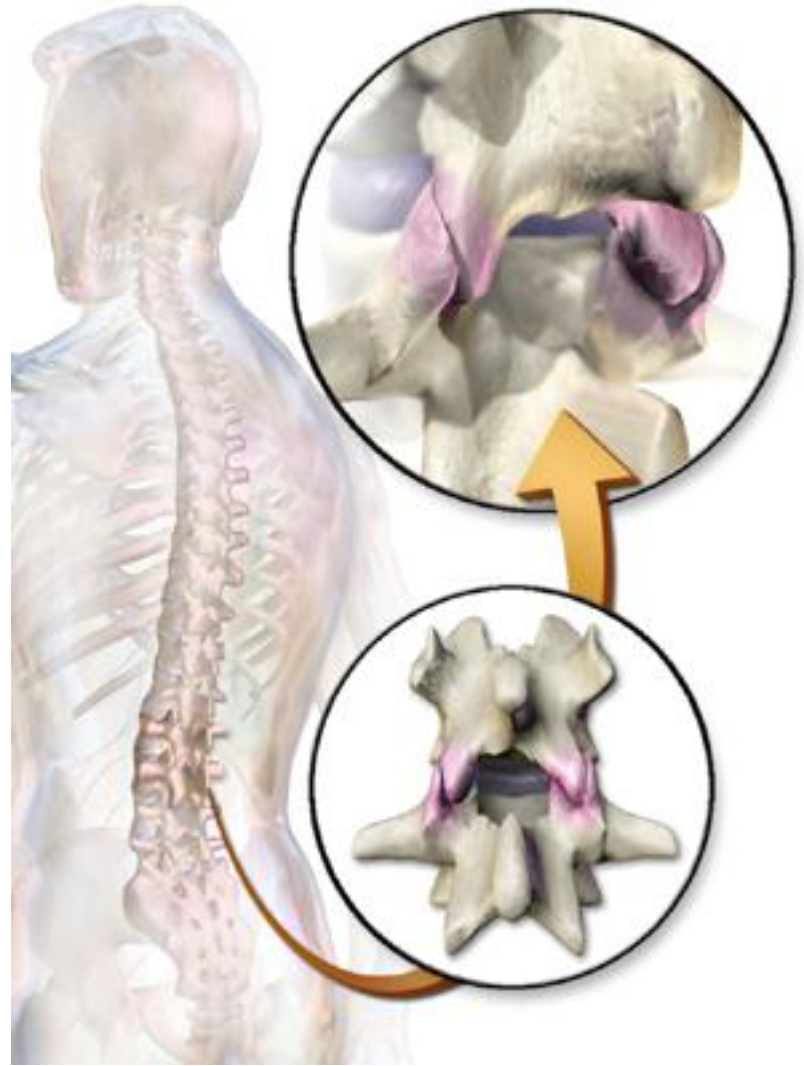
Discurile intervertebrale

Articulațiile fațetare

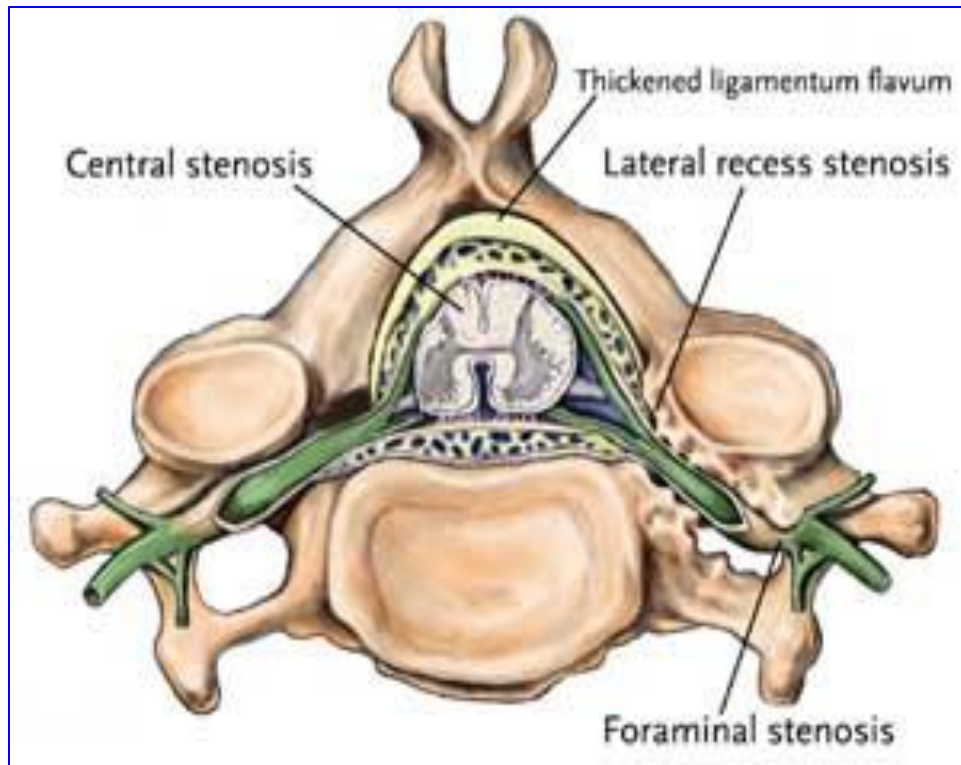
Osteoartrita vertebrală

Spondiloză

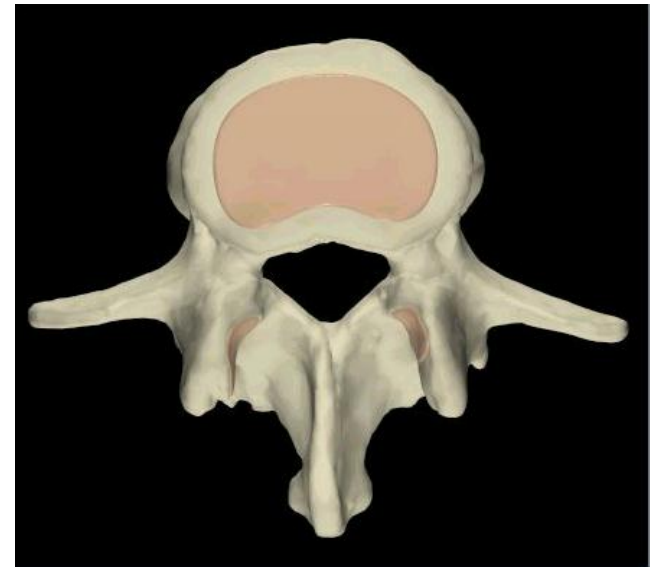
Artrita fațetelor

Stenoza canalului vertebral

1. Stenoză centrală
2. Stenoza recesului lateral
3. Stenoză foraminală

Instabilitate segmentală

Spondilolisteză

**Deplasare
anterioară**

Retrolisteză

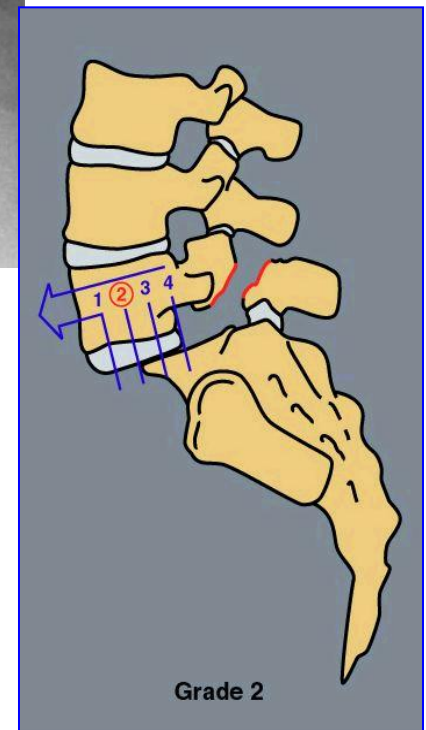
**Deplasare
posteroară**

Listeză laterală

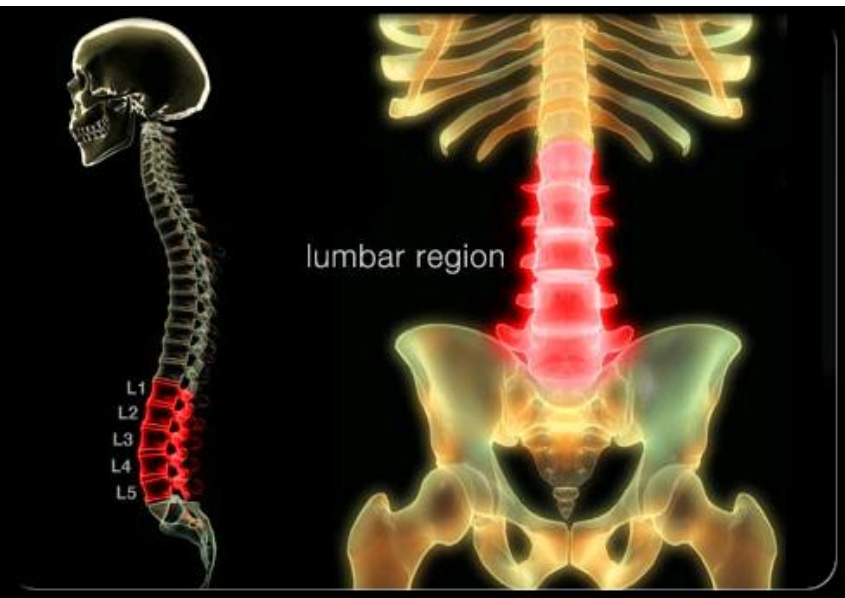
Deplasare laterală

**Deplasare axială cu
rotație**

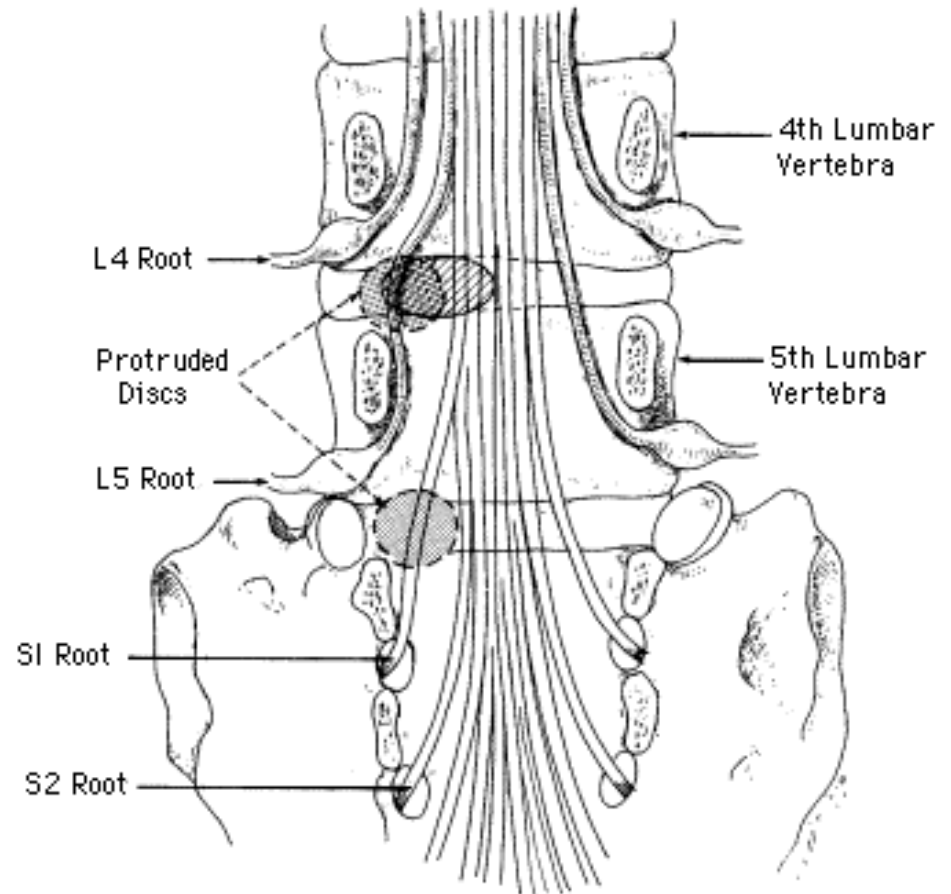
**Hipo- sau
hiperchifoză
segmentală sau
lordoză**

Morfologie

- **L5 – S1**
- **L4- L5**
- **L3-L4**

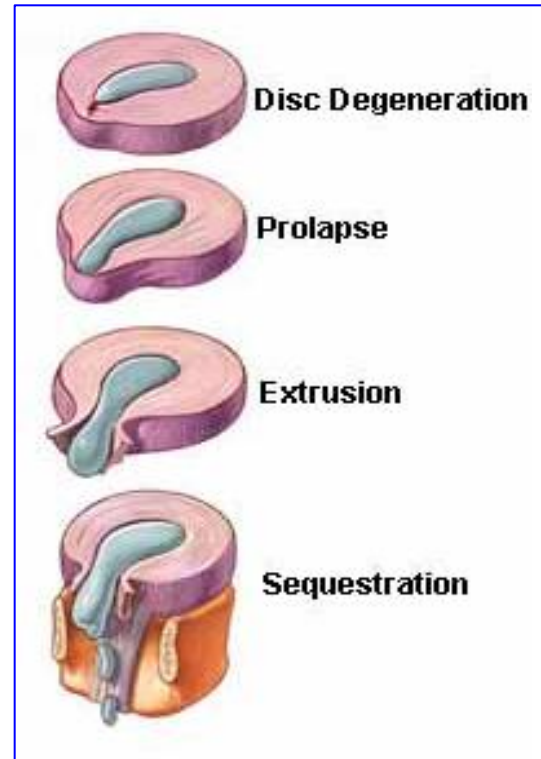
Hernia nucleului pulpos

Prolaps

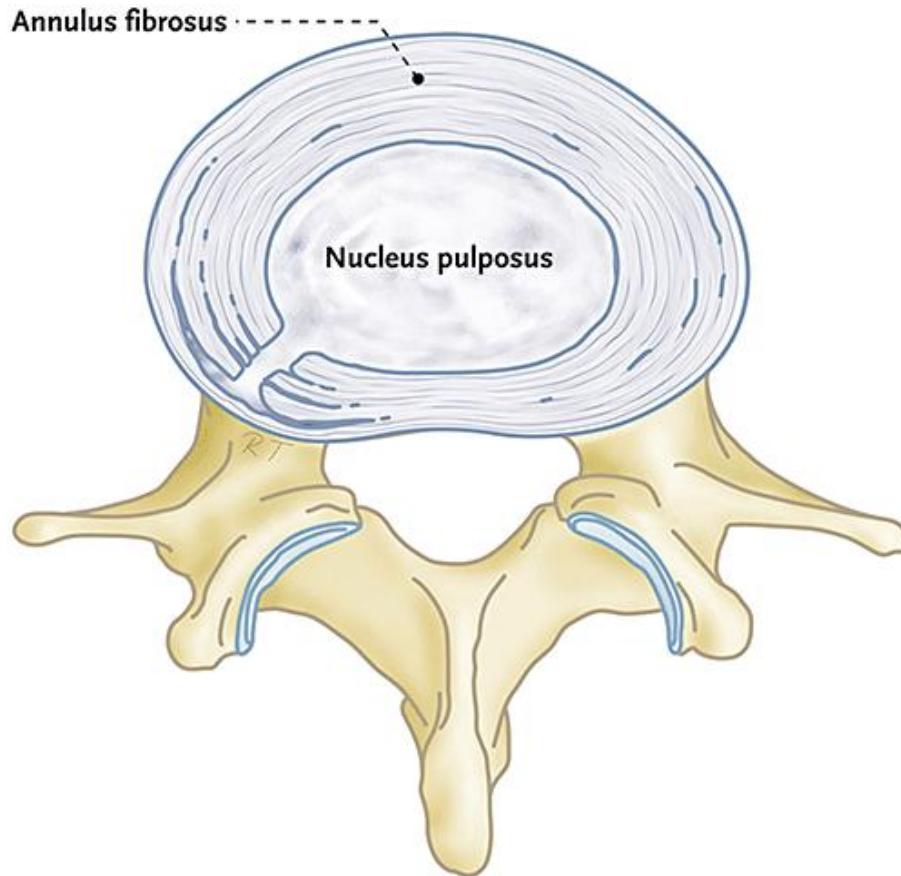
**Simptome ușor
exprimate**

**Extrusie (hernie)
Simptome
moderate/severe**

**Secvestrarea discului
(tratament
chirurgical)**

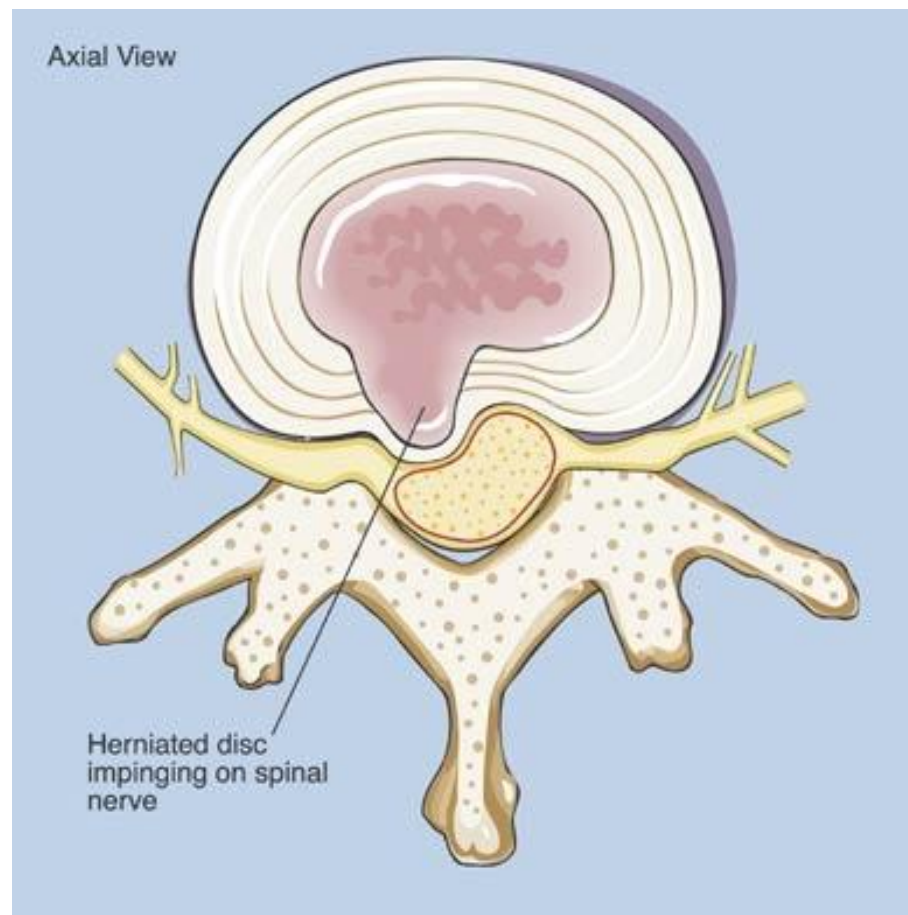

Discul intervertebral cu fisuri în annulus fibrosus

Durerea radiculară

**Compresia și inflamația
generează durerea
radiculară**

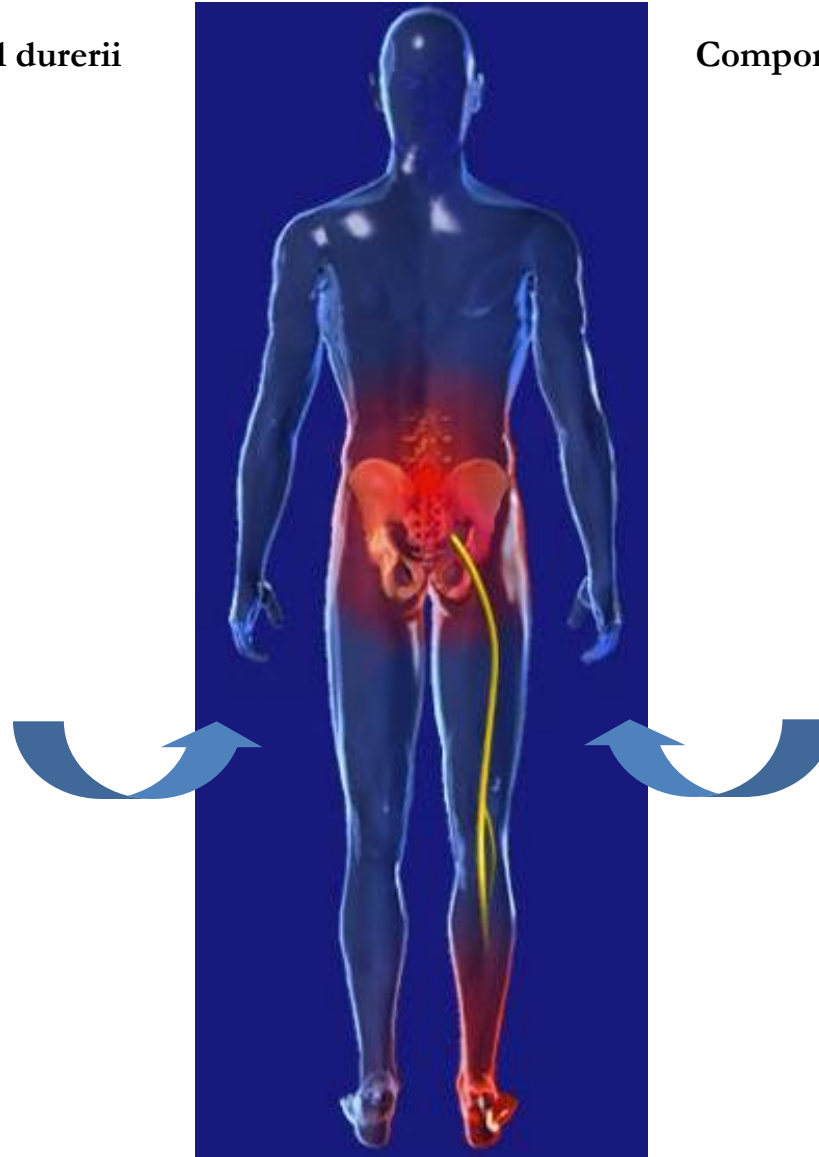

Componentele nociceptic și neuropatic în durerea lombară pot fi prezente concomitent

Componentul **nociceptic** al durerii

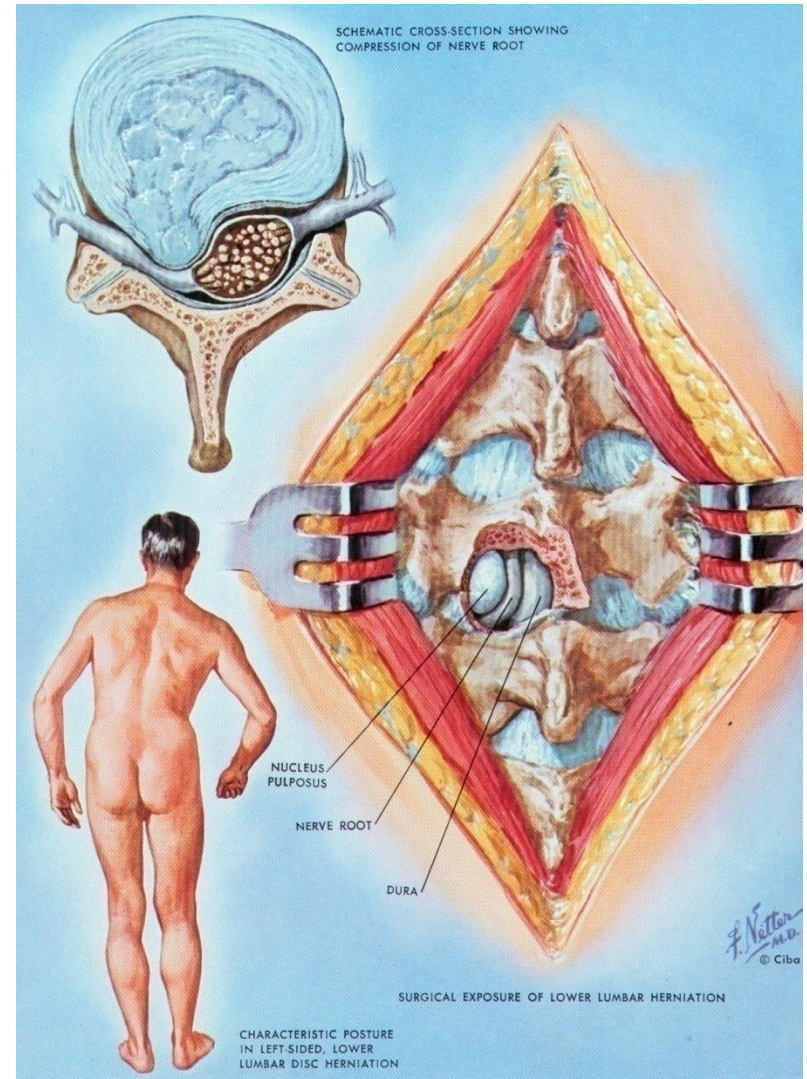

Componentul **neuropatic** al durerii

Manifestările clinice ale patologiei vertebrogene

- **Durerea**
- **Rigiditatea**
- **Limitarea mișcărilor active**
- **Deformități**

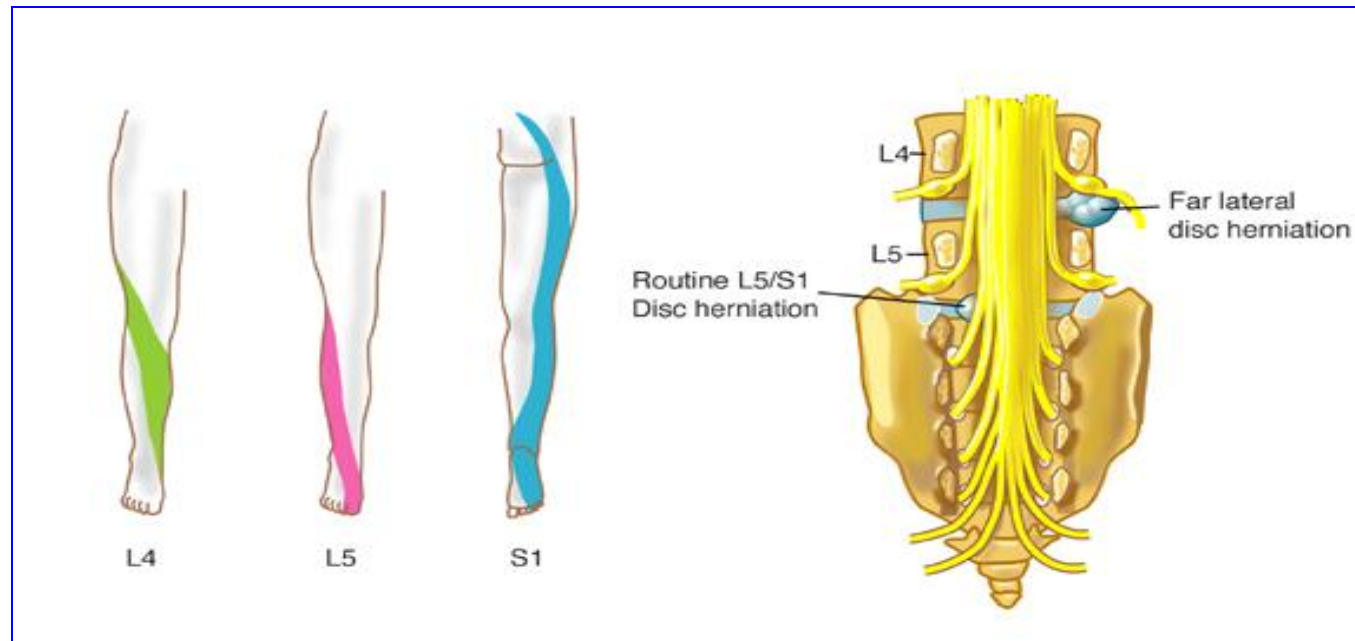
Durerea radiculară

- Durerea radiculară

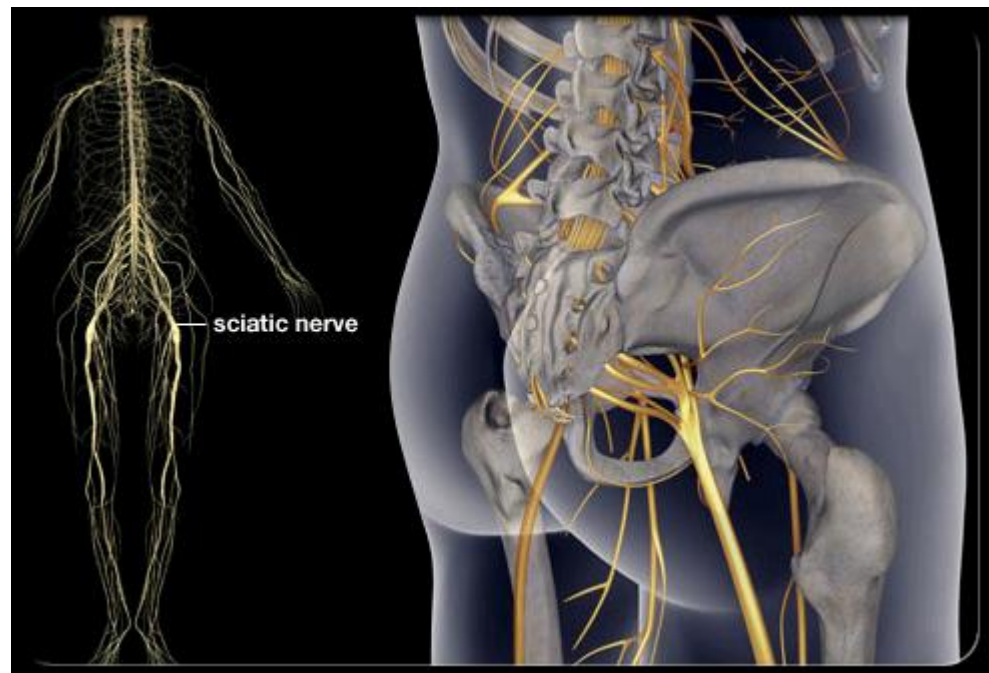
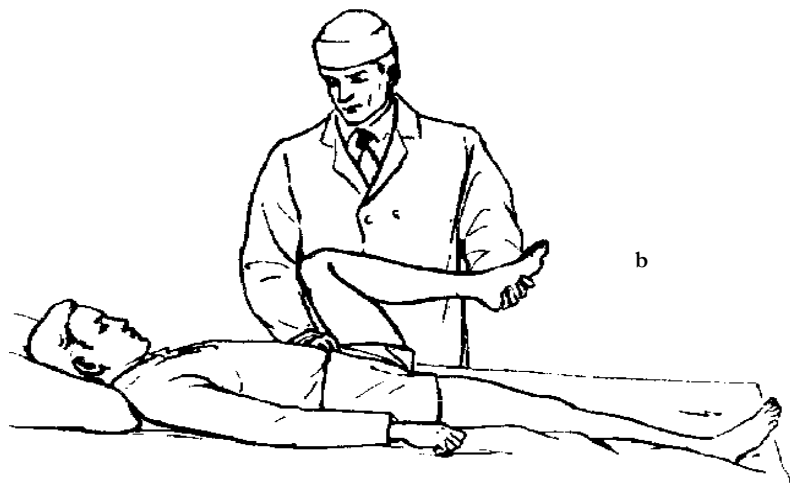
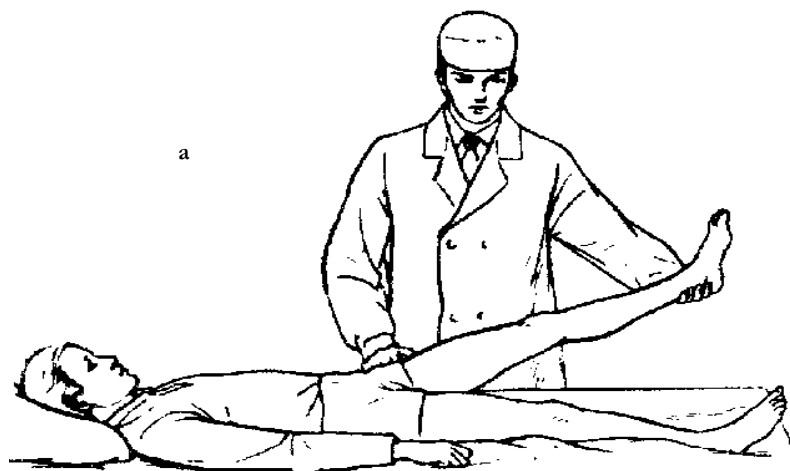
L3/L4 – partea anterioară a coapsei

L4/L5 - partea laterală

L5/S1 – partea posterioară

Durerea produsă prin elongația nervului.

Semnul elongației nervului sciatic – manevra

Laseque:

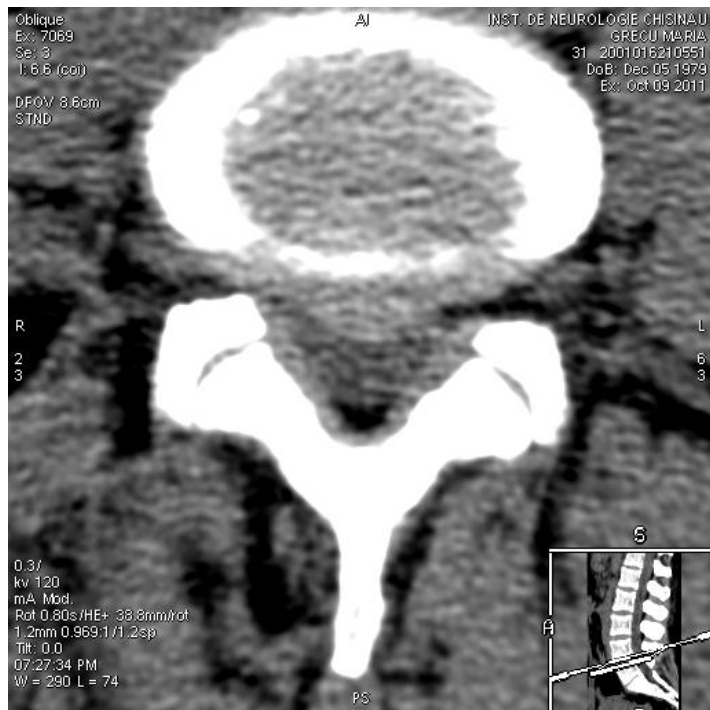
faza I (a) și faza II (b).

Metode complementare de diagnostic

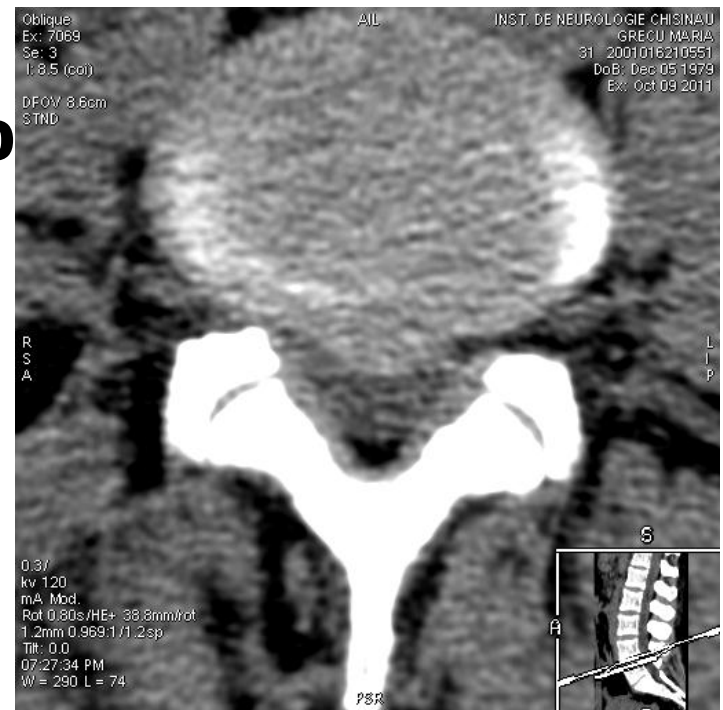
- **Imagerie**
  - Spondilografie**
  - Mielografie**
  - TC**
  - Mielografie TC**
  - IRM**
  - Discografie – “standardul de aur”**
- **Electromiografie**

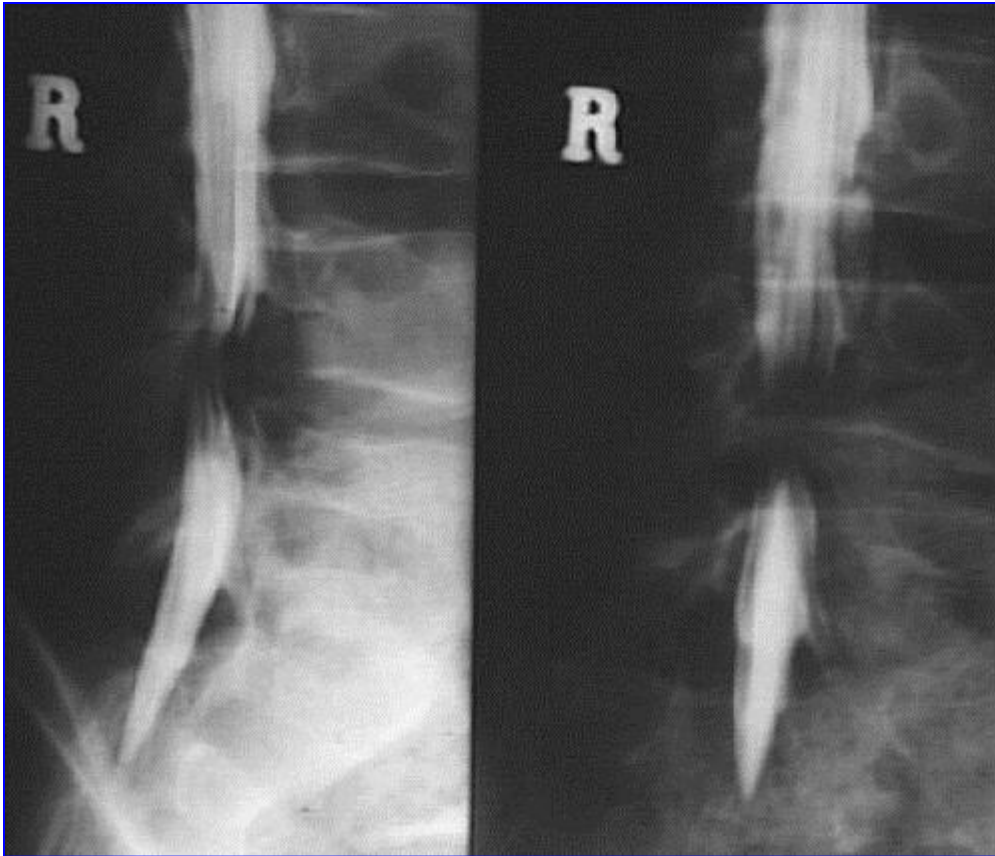
Metode neuro-imagistice sensibilitatea

- **IRM - 88%**
- **Mielografia asociată cu TC - 81%**
- **Mielografia convențională - 58%**
- **TC - 50%**

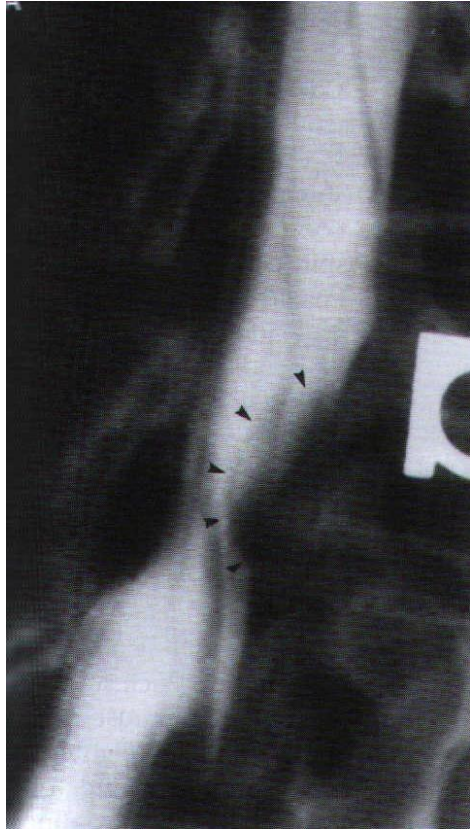

CT – 50%

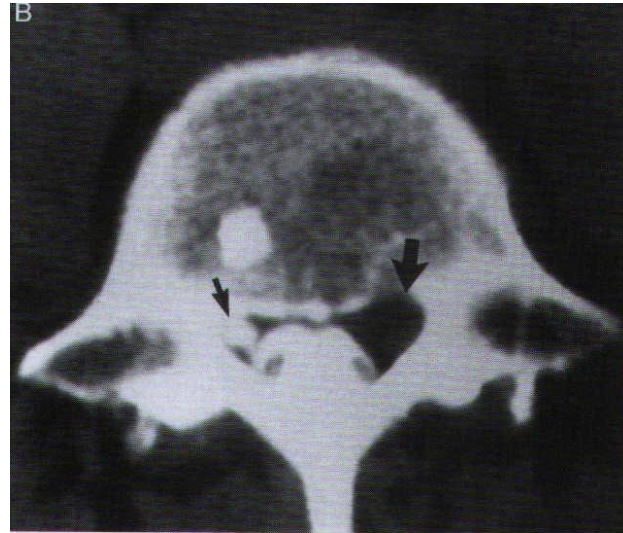

Mielografie – 58%

Mielografie - 58%

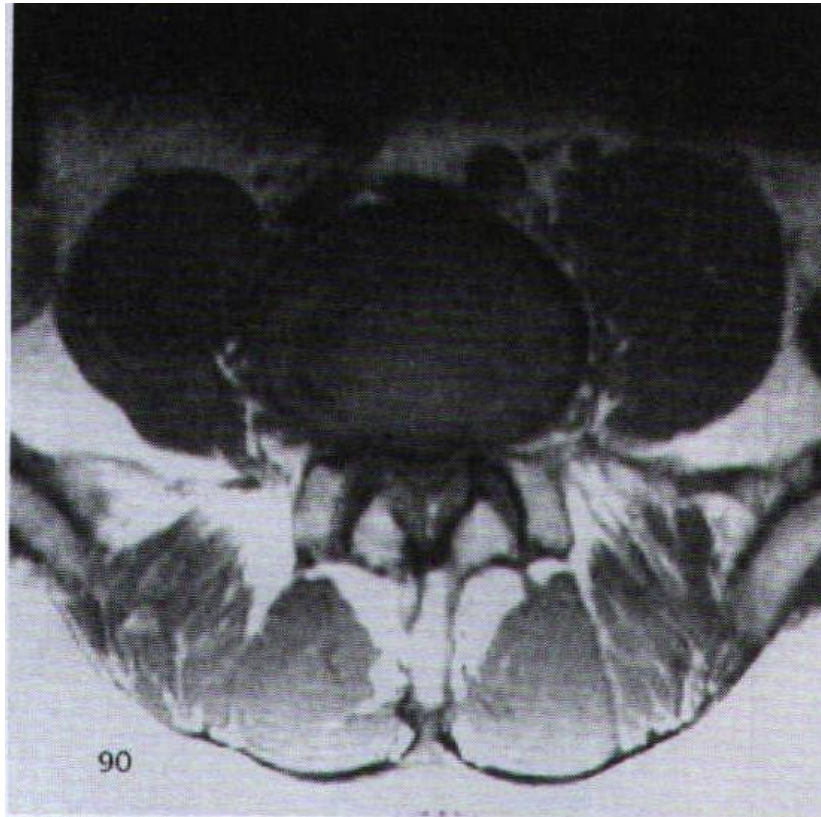

CT Mielografie – 81%

IRM

sensibilitatea – 88 %

Stenoza canalului vertebral

Tratamentul complex

- Reducerea activității fizice, imobilizarea segmentului afectat
- Infuzii epidurale cu steroizi
- Tratament **farmacoterapeutic**
- Biofeedback/tratament de relaxare
- Psihoterapie

Rezultate contradictorii:

- Acupunctura
- Terapie manuală

Farmacoterapia

- **Antiinfiammatorii nonsteroidiene**
- **Analgezici atipici (antidepresive, anticonvulsivante, neuroleptice)**
- **Miorelaxante**
- **Opioizi**

Rezultate contradictorii

- *Tracții*
- *Acupunctura*
- *Magnetoterapia*
- *Injectii în punctele trigger*
- *Hidroterapia*

Nu sunt mai eficiente ca tratamentul sham, placebo)
(Cherkin DC et al. *Ann Intern Med* 2003; 138: 898-906.)

- **Stimularea transcutanată a nervilor electrici (TENS) - eficientă la 58-72% pacienți (Fishbain et al. 1996), fără de efect (Bogduk N, 2002)**

Tratamentul chirurgical

- Ameliorare considerabilă - primul an după operație
- Nici o diferență peste 2-10 ani

H. Weber, *Spine (Phila Pa 1976)*. Mar 1983;8(2):131-40.

- Trialul SPORT (Spinal Patients Outcome Research Trial) – date neconcludente

Peste 3-4 ani de supraveghere: pacienții cu hernii de disc – ceva mai bine; cu spondilolisteză și canal îngust – mai bine

Weinstein JN, *J. Bone Joint Surg Am*. 2009;91:1295-1304.